

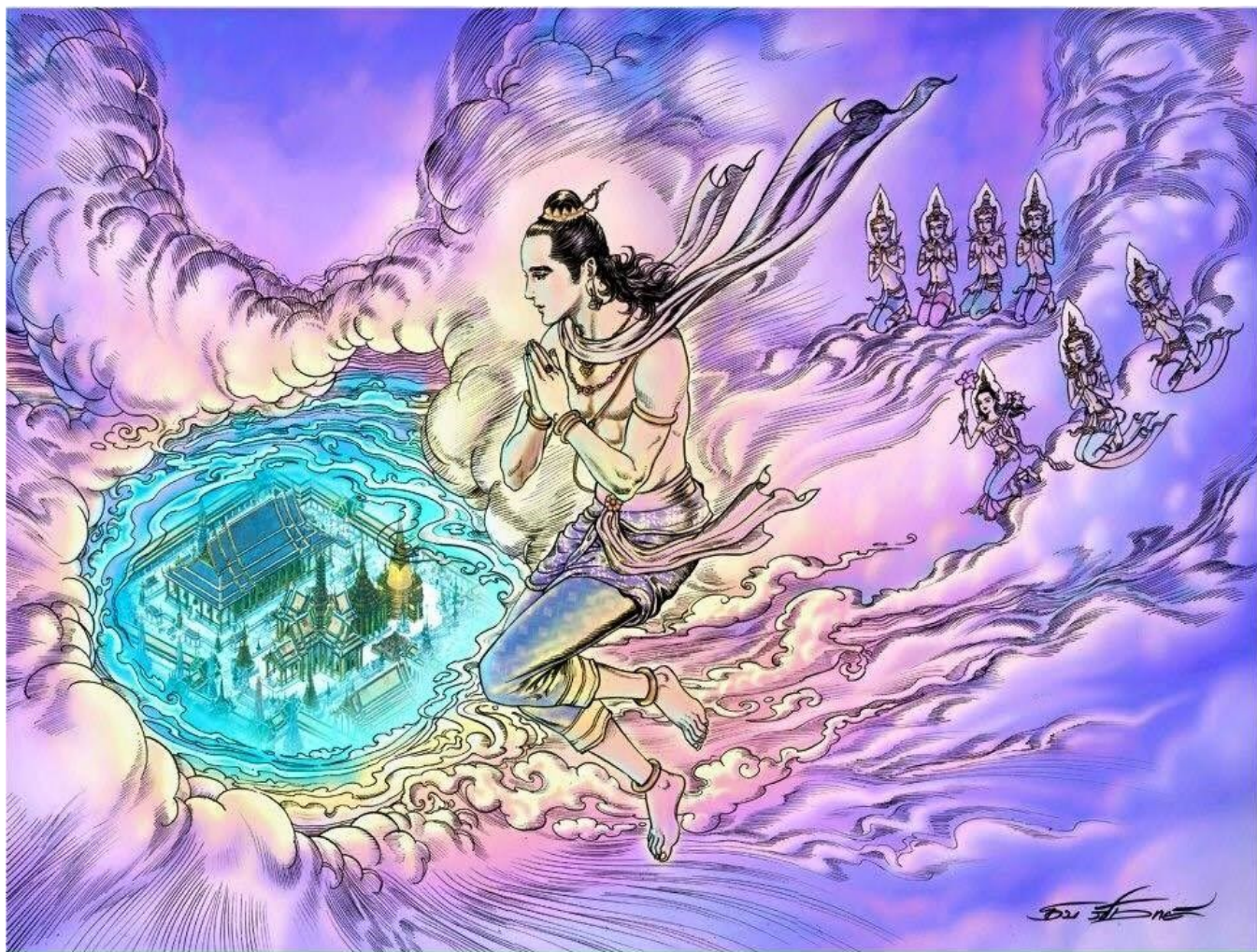
LỊCH SỬ ĐỨC PHẬT BẰNG TRANH CỦA THÁI LAN

Song ngữ Việt Anh

Xin giới thiệu về cuộc đời đức bốn sư Thích Ca Mâu Ni. Toàn bộ 61 tấm ảnh này sẽ giúp cho tất cả mọi người hiểu biết thêm về cuộc đời hành đạo vĩ đại ấy.

Đấng Pháp Vương vô thượng
Ba cõi chẳng ai bằng
Thầy dạy khắp trời người
Cha lành chung bốn loài.
Quy y tròn một niệm
Dứt sạch nghiệp ba kỳ
Xưng dương cùng tán thán
Ưc kiếp không cùng tận

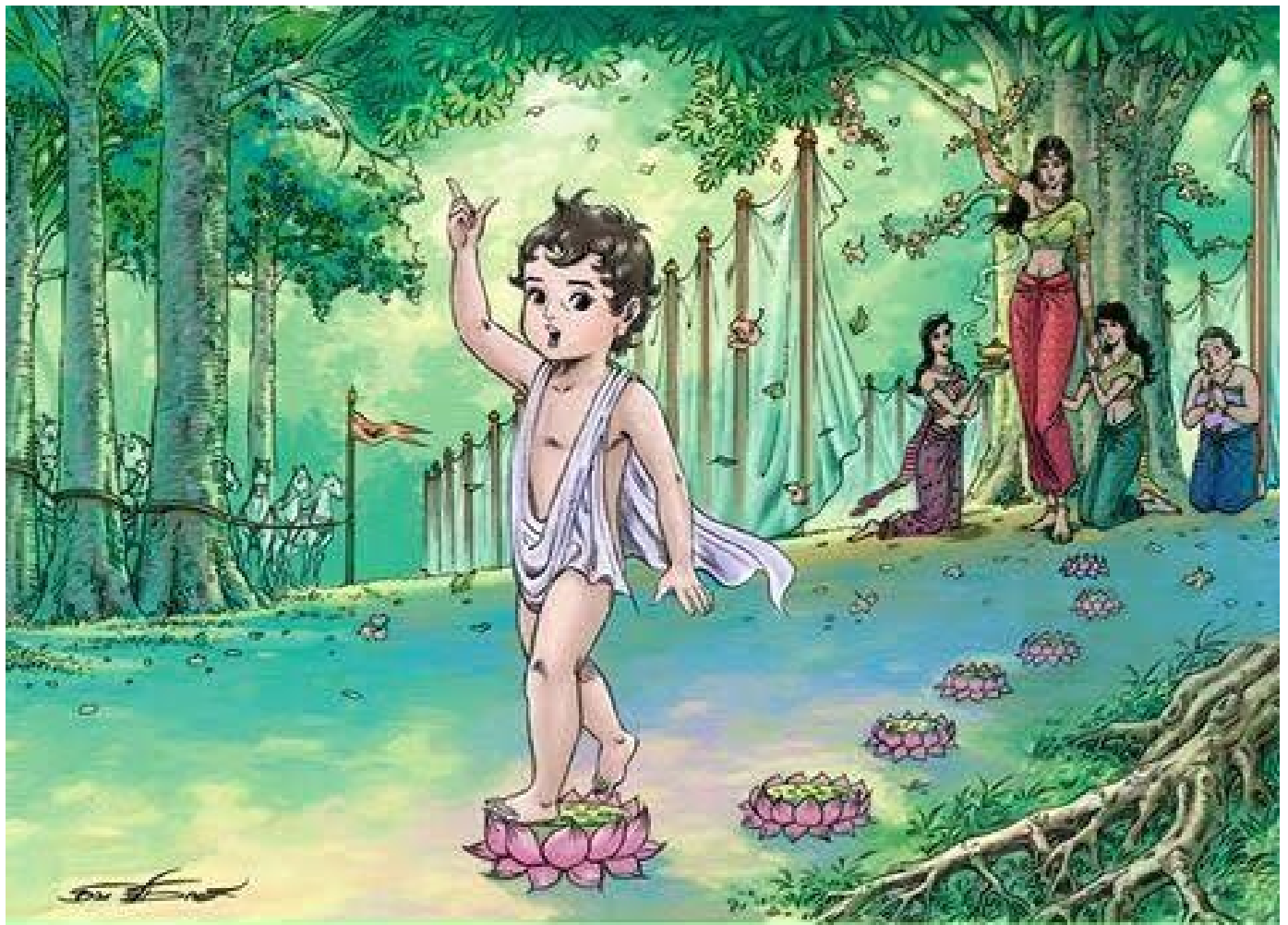
Namo Tassa Bhagavato Arahato Sammasambuddhassa

1. Các hàng chư Thiên cung thỉnh đức Bồ Tát từ già cõi trời Tusitā (Đâu suất) xuống trần. **Devas and Brahmas requested Bodhisattva Deva to leave Tusitā Heaven to be reborn in human world**

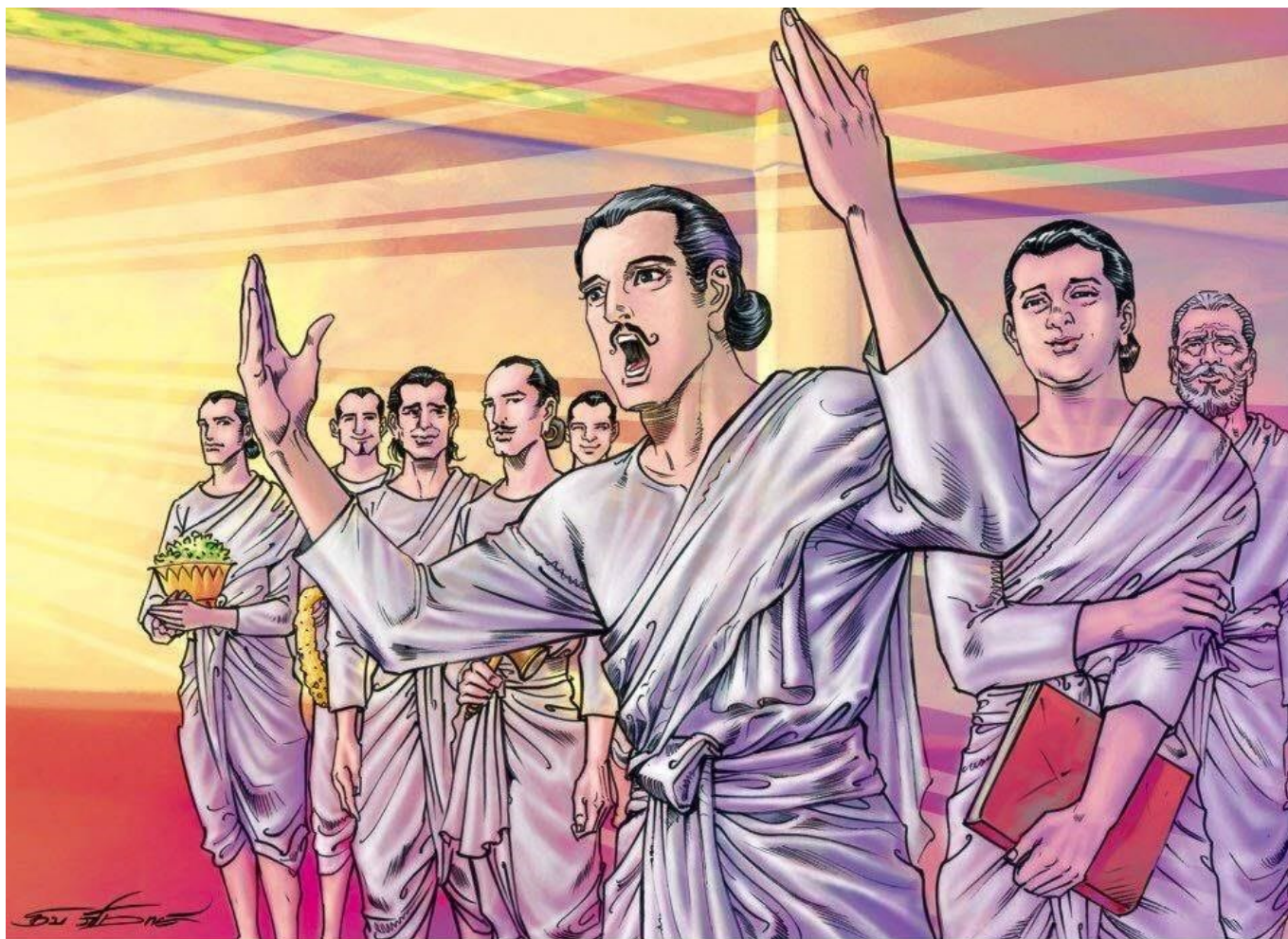
Nhận lời thỉnh mời, Ngài rời thiên cung, giáng trần tại thành Kapilavatthu (Ca Tỳ La Vệ) trong dòng vương tộc Sakya (Thích Ca) **Accepting the request, the Lord left the Heaven to be reborn in Sakya royal in the city of Kāpilāvatthu.**

Lúc đản sanh từ lòng mẹ, Ngài bước đi bảy bước, chân nỏ bảy đóa sen.
At his birth, the Lord took seven steps, on which seven lotus were in blossom.

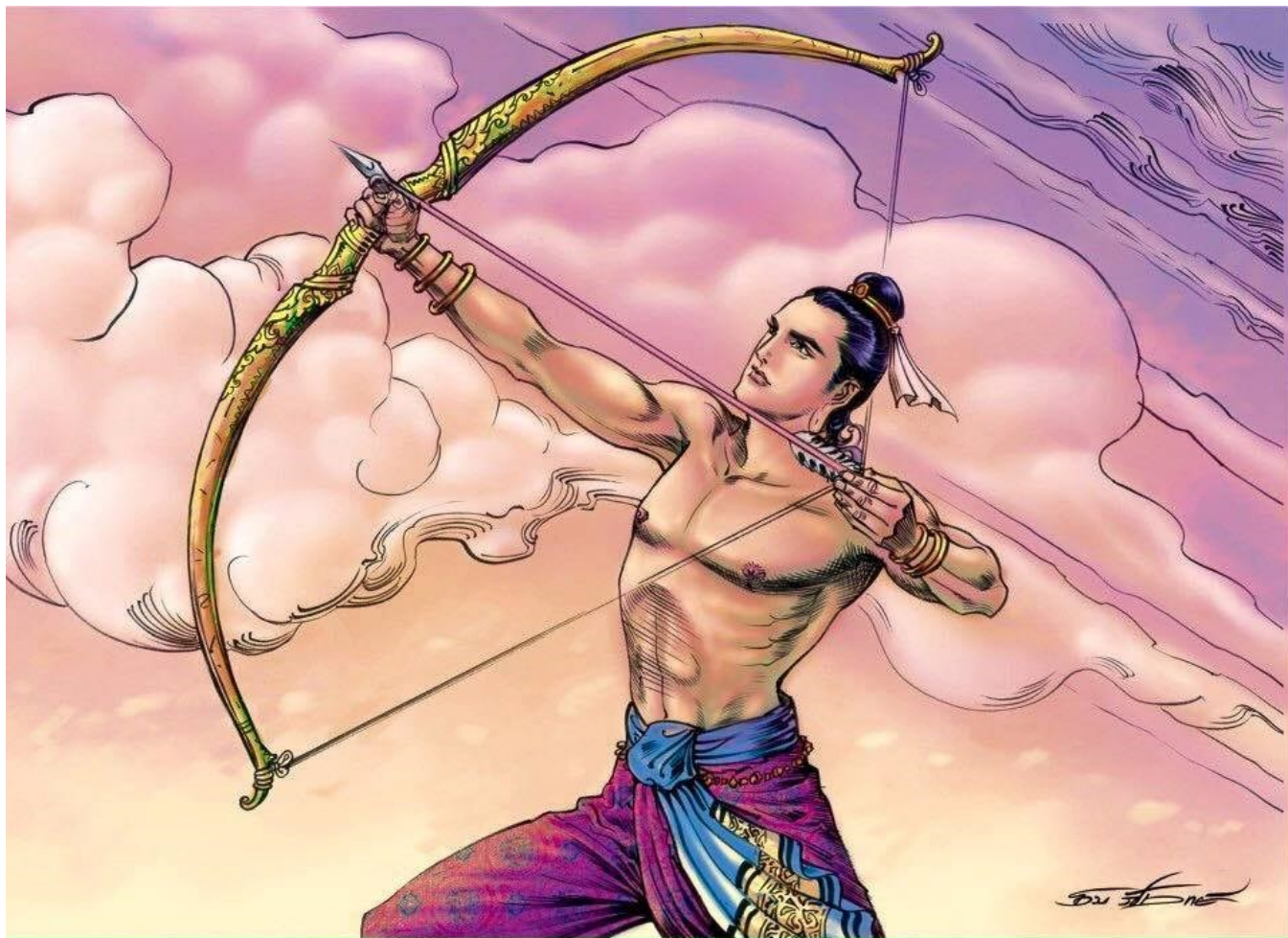
Đạo sĩ Asita (A Tư Đà) thấy sắc tướng của bậc Đại Nhân bèn đánh lễ
Seeing his physiognomy, a great hermit named Asita respectfully greeted the Lord.

Cả 8 thầy Bà La Môn đều xin đặt tên là Siddhattha (Tất Đạt Đa), nghĩa là thành tựu
All of the eight Brahmins requested to name him Siddhartha, which means “the one whose wishes will be fulfilled”.

Thuở thiếu thời Ngài từng đắc Sơ Thiền khi ngồi dưới gốc cây mận, trong buổi lễ Hạ Điền.
In his early childhood, the Lord once achieved pathamajhana when he sat the foot of a rose
apple tree in a farm work initiation ceremony.

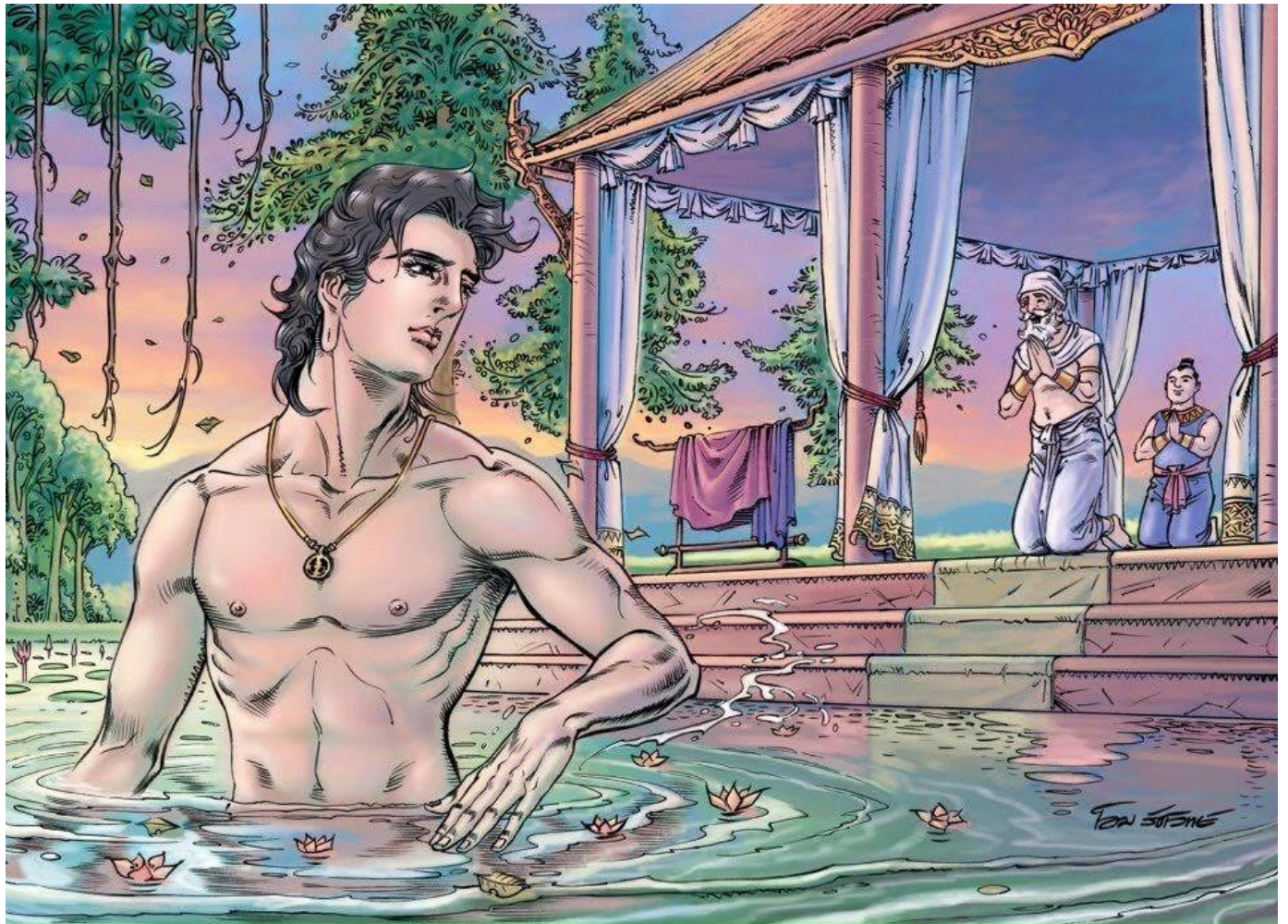
Trở tài thiện nghệ giương cung, tiếng dây bật vang lừng khắp thành đô.
When the Lord demonstrated his skill in archery, the bowstring resounded all over the city.

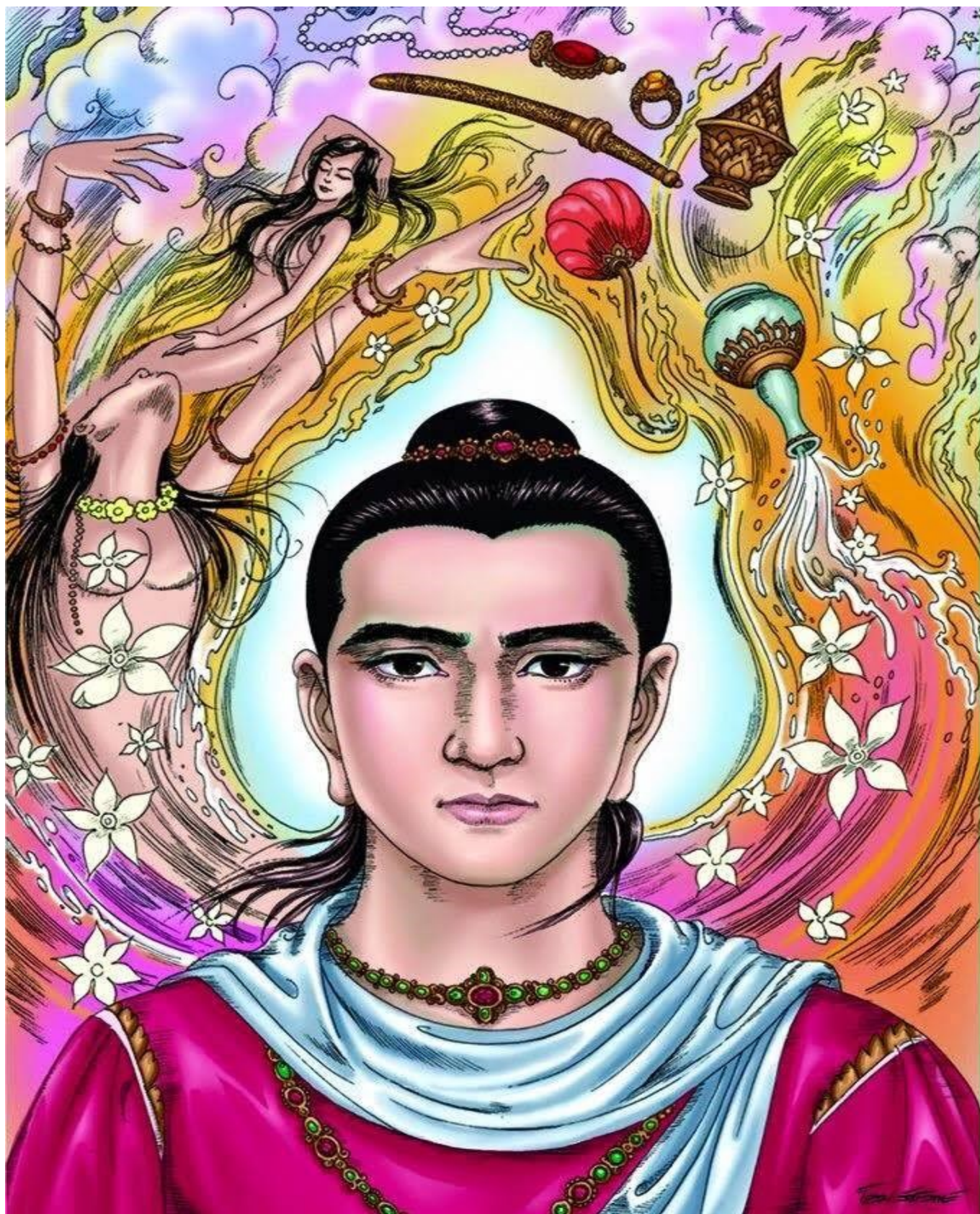
Thái tử Siddhattha đã làm lễ thành hôn với Công chúa Yasodhara (Da Du Đà La) của kinh thành Devadaha (Đề Bà Đa Ha). **Prince Siddhattha was married to Princess Yasodhāra from the city of Devadaha. She was nominated to be the Queen.**

Khi đi dạo khắp kinh thành, Ngài thấy 4 điềm thiên sứ hiện là: Già, Bệnh, Chết và Sa Môn.
When visiting around the Imperial City, the Lord saw four omens the heavenly messenger
wanted express: Lod age, Sickness, Death, and the Samana.

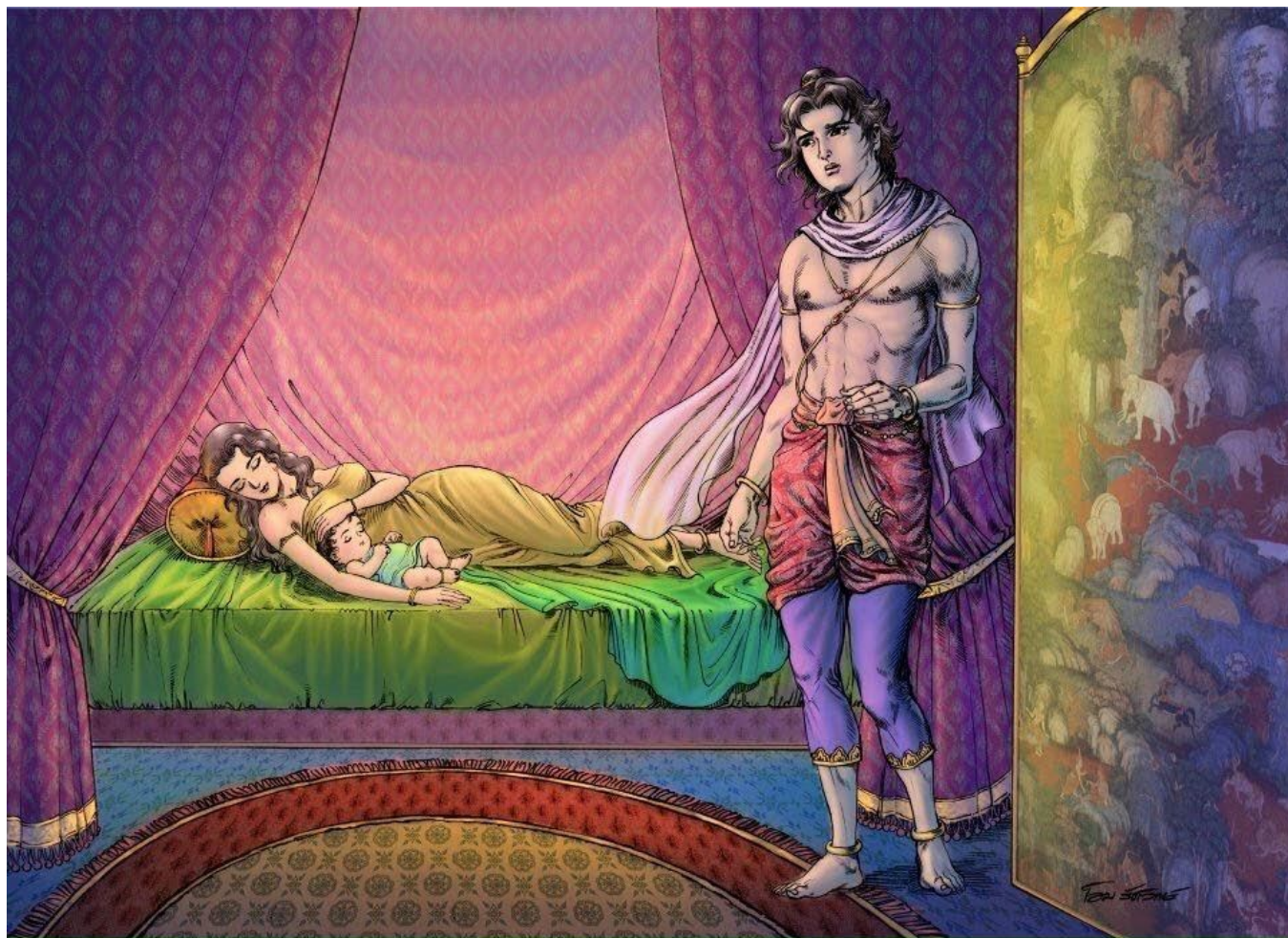

Đang tắm ở hồ sen, quân hầu đến tâu cho biết là Công chúa Da Du Đà La đã sinh hạ Thái Tử. While Siddhartha was bathing in a lotus lake, his orderlies came and said: "The Queen has given birth to a Crown Prince".

Tỉnh ngủ giữa đèn khuya, Ngài thấy hình ảnh các cung nữ bèn nảy sinh sự nhầm lẫn.

Waking up at midnight, the Lord caught sight of the imperial maids and immediately he became bored.

Trong đêm, Ngài đến thăm Công chúa Da Du Đà La và con trai Rahula (La Hầu La). Ngài quyết định xuất gia. **Going to see the Queen and the Crown Prince Rāhula, who were deep in their sleep, the Lord was determined to leave his home.**

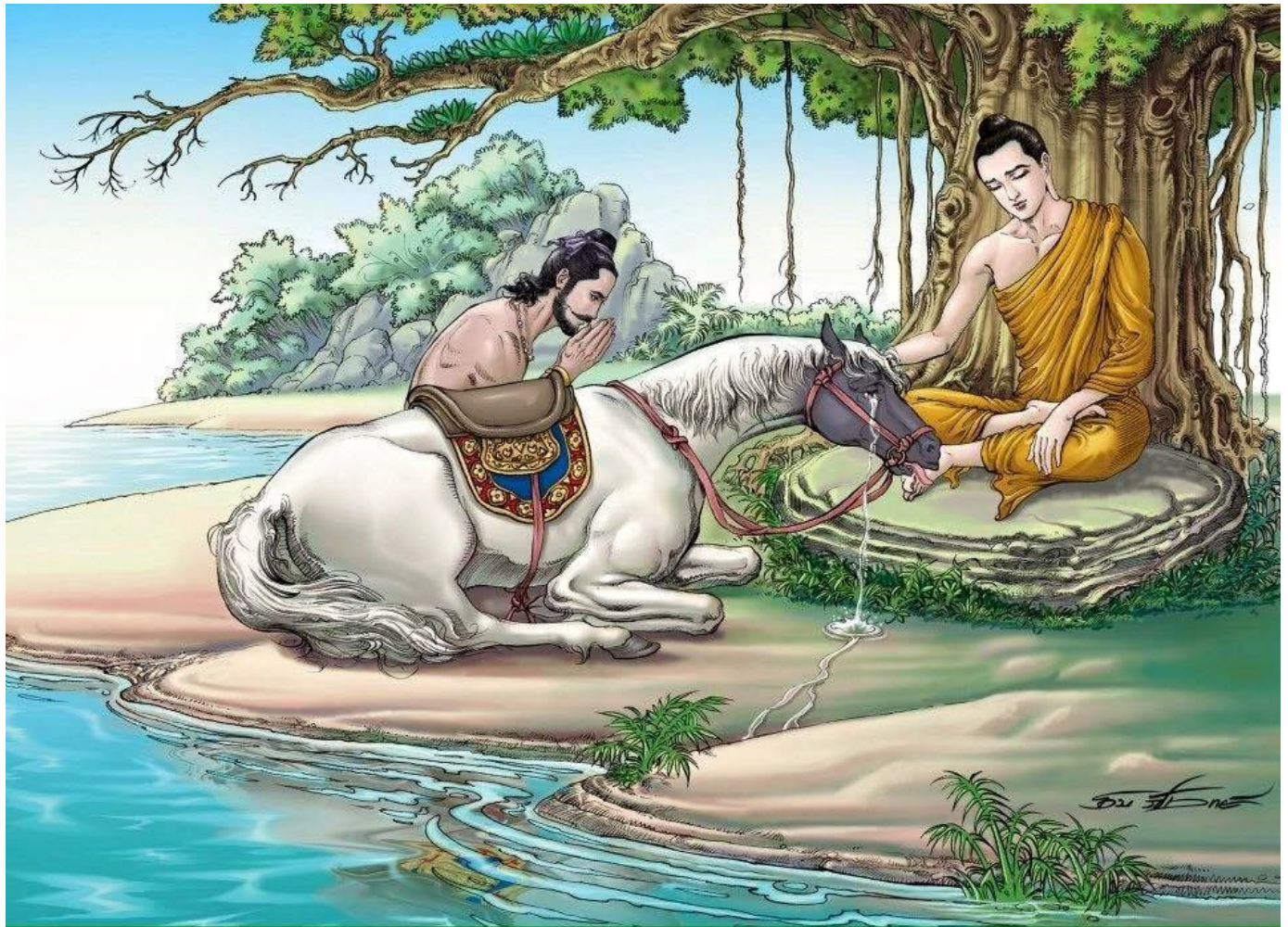
Ma vương Vassavati (Ba Tuần) đến cản và bảo rằng chỉ còn 7 ngày là Ngài sẽ được cai trị quốc độ, nhưng không được kết quả gì. **Mara Vassavatī came to prevent him and said the Lord was going to rule his country in seven days but Mara failed to persuade him.**

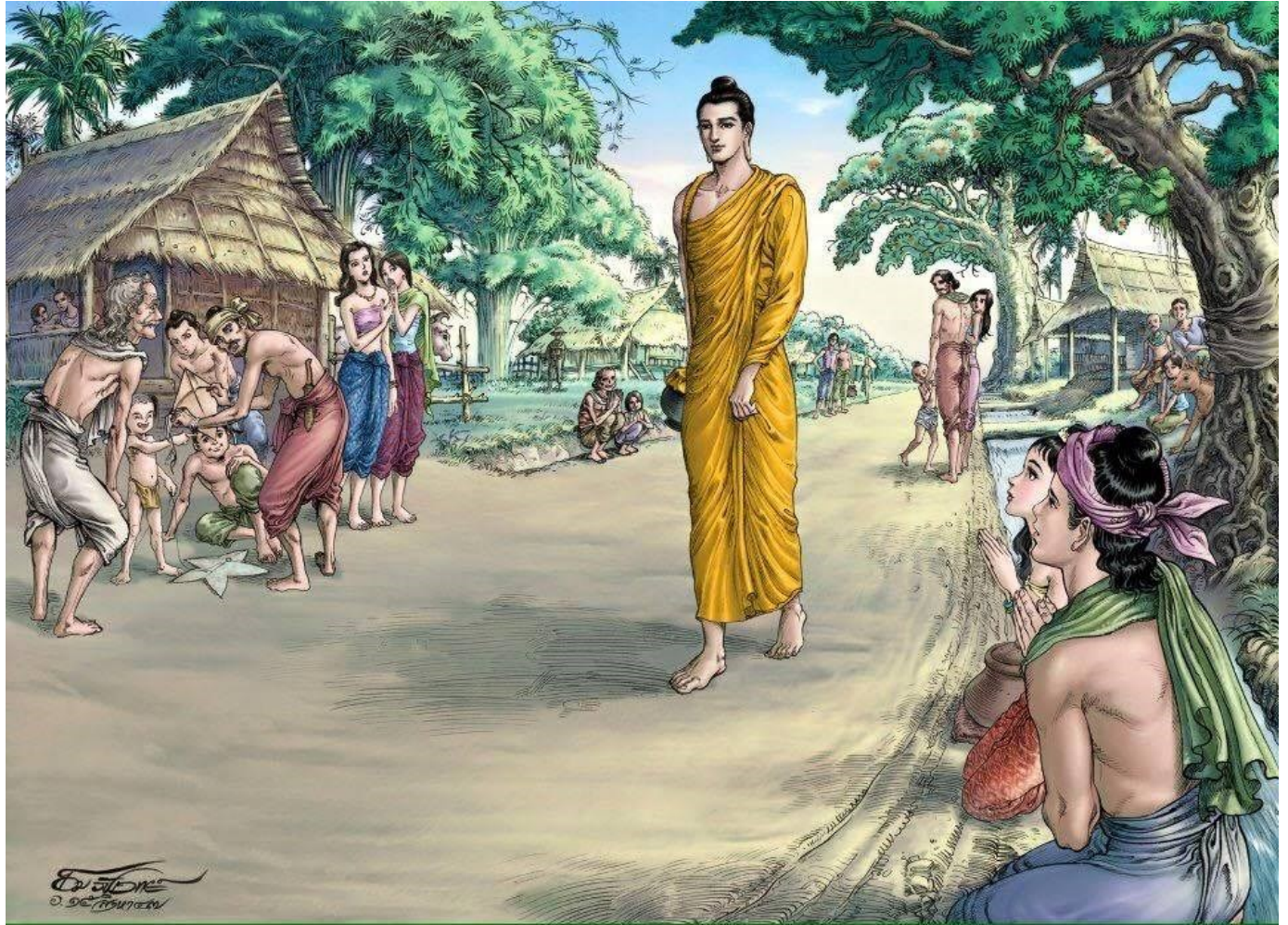
Bên dòng sông Anoma (A-nô-ma), ngài dùng gươm cắt tóc và nguyện thành người xuất gia. Cutting his hair with a sword by Anomā river, he promised himself to become the ordained on the smooth sandbank.

Cho người hầu Channa (Xa Nặc) đem gươm và ngựa Kanthaka (Kiền Trắc) trở về kinh thành báo cho Đức vua Suddodhana (Tịnh Phạn) biết chuyện. **He let Channa, the horse rider, bring the sword and the horse Kanthaka back to the court to inform the King Suddhodana of the incident.**

Channa xin được xuất gia luôn nhưng không được. Ngựa Kanthaka thấy ngài không lay chuyển, lòng bịn rịn rơi nước mắt. **Channa asked to renounce together but was refused. Knowing Siddhartha would not get back to the Palace, the horse Kanthaka was unable to leave, fell down and died out of breath.**

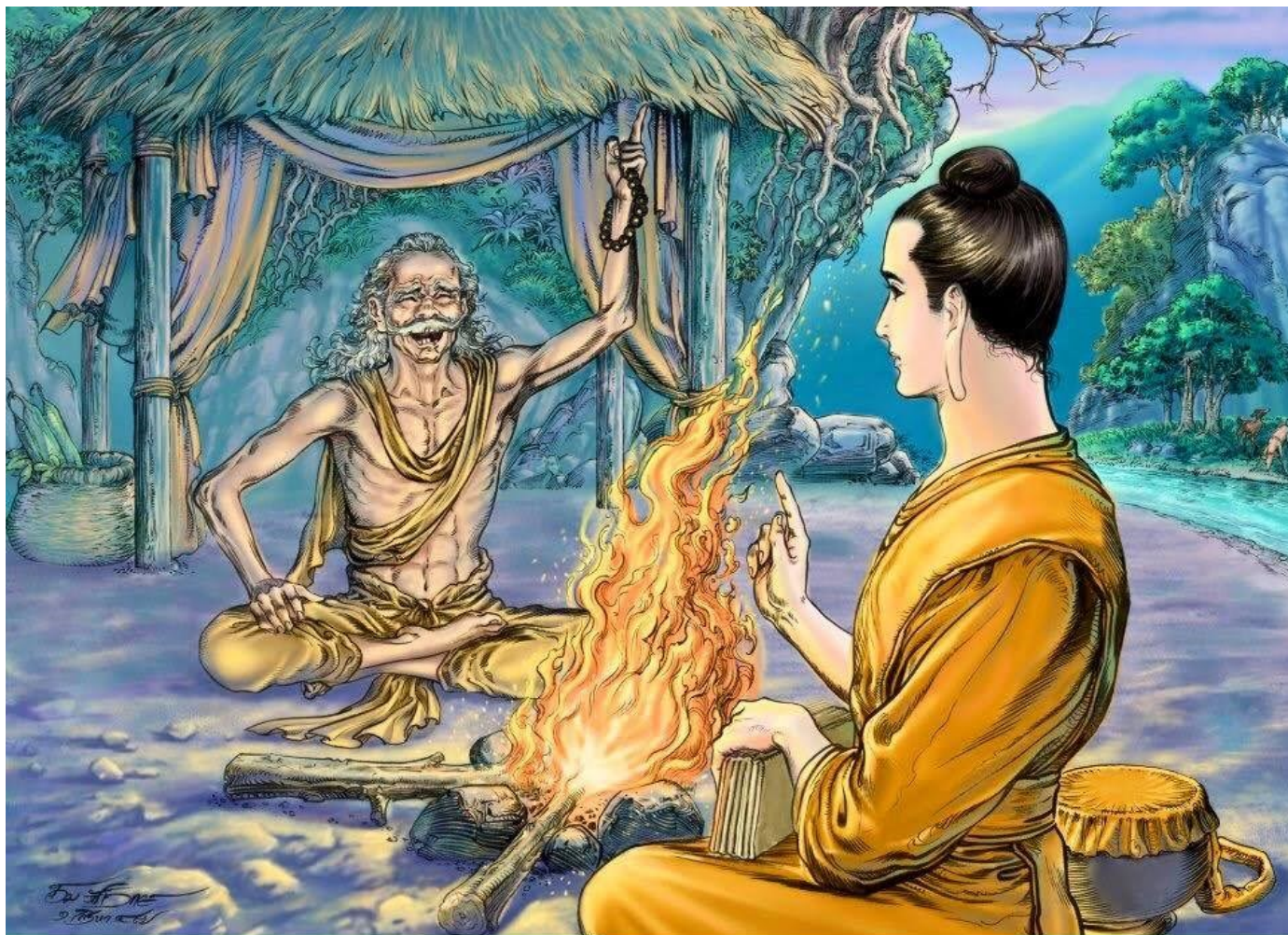
Ngài đi qua thành Rajagaha (Vương Xá), dân chúng thấy dáng Đại Nhân tướng bèn bàn tán xôn xao khắp nơi. The ascetic went through the city of Rājagaha. The people saw his noble figure and buzzed all over the city.

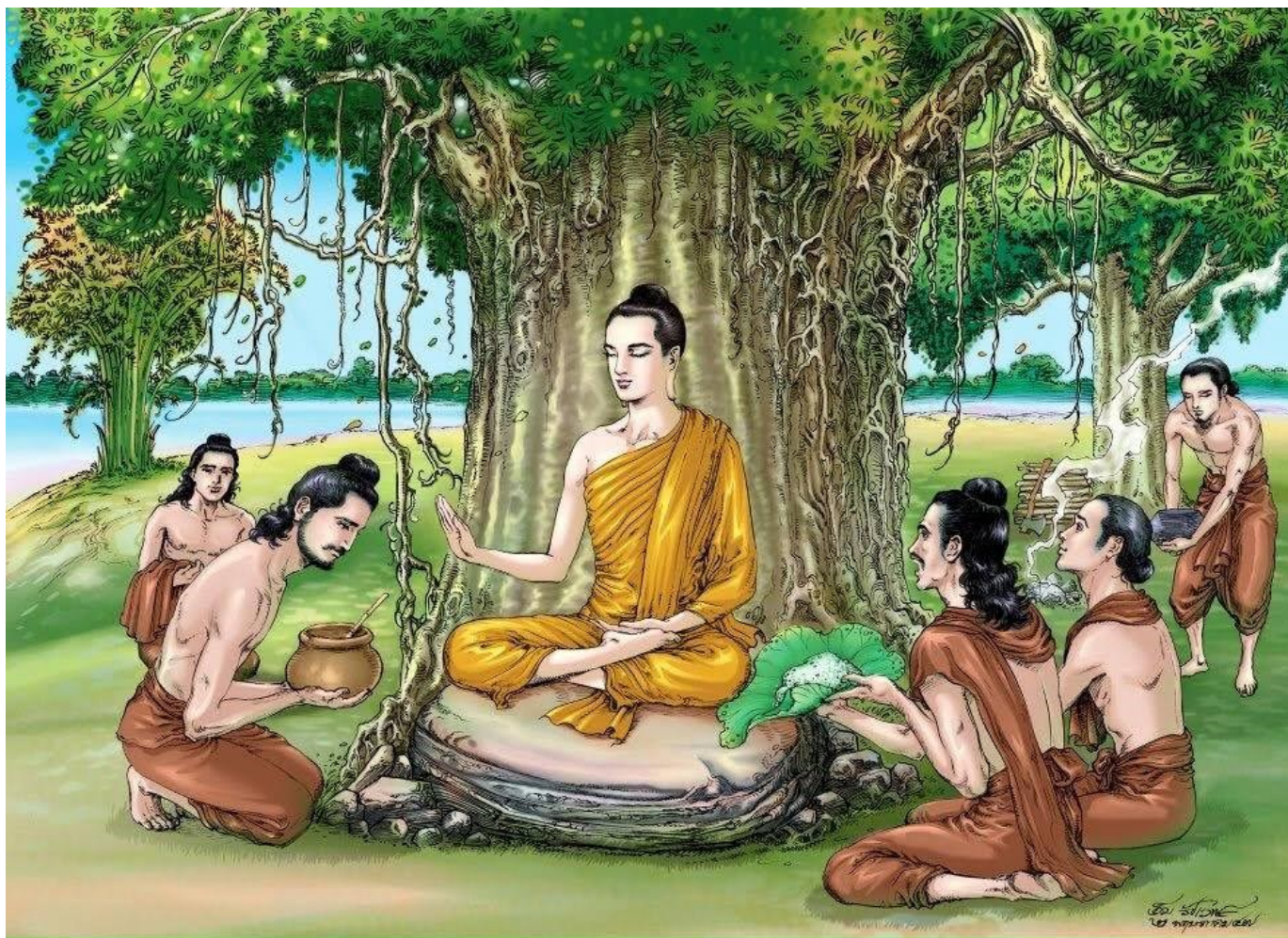
Đức vua Bimbisara (Tần Bà Sa) ngự đến thưa rằng nếu Ngài chứng đạo thì xin về độ cho mình trước tiên. **King Bimbisāra paid a visit and asked the Great Being to come back to preach him after achieving enlightenment.**

Học tập với đạo sĩ Alara (A-la-la) đến hết khả năng của thầy, nhưng vẫn chưa phải là con đường giác ngộ nên Ngài từ giả ra đi. **After learning from hermit Ālara, who taught him with all his ability, the Lord could not find his way to awakening, so the Lord left his teacher.**

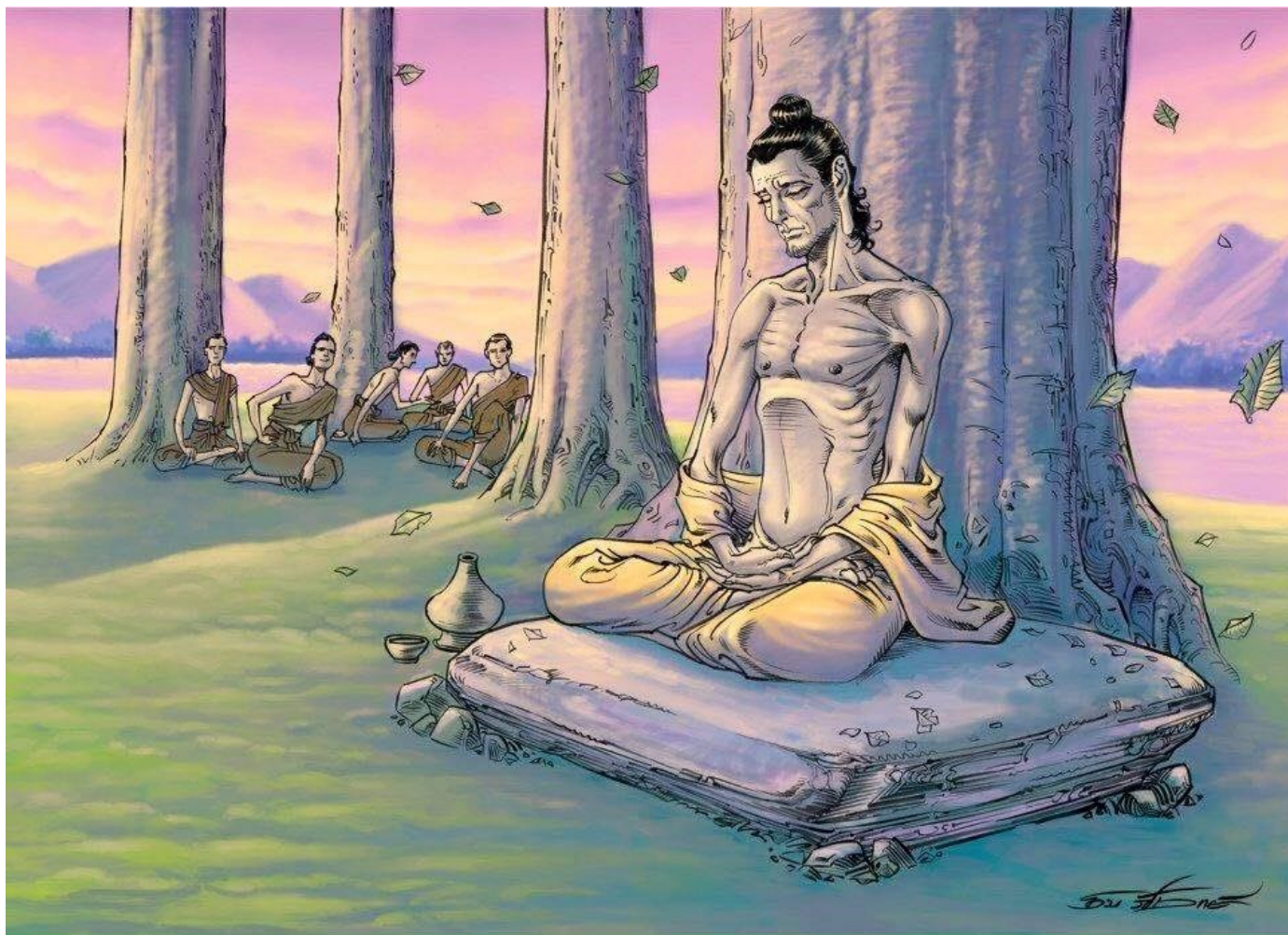
Ngự đến tu viện của đạo sĩ Udaka Ramaputta (Uất Đầu Lam Phất), Ngài vẫn chưa thấy được ánh sáng giải thoát. **Going to ascetic Udaka Rāmaputta's monastery, the Bodhisatta did not find the path of enlightenment yet.**

Ngài ngự đến thôn Uruvela (Ưu Lô Tàn Loa), một nơi an lành, mát mẻ, với dòng sông trong vắt chảy qua và có nhóm anh em Kondanna (Kiều Trần Như) đến cùng tu học. **He arrived at Uruvelā hamlet, which was peaceful and cool with clear river running through. The five monks Koṇḍañña worked as trusted servants.**

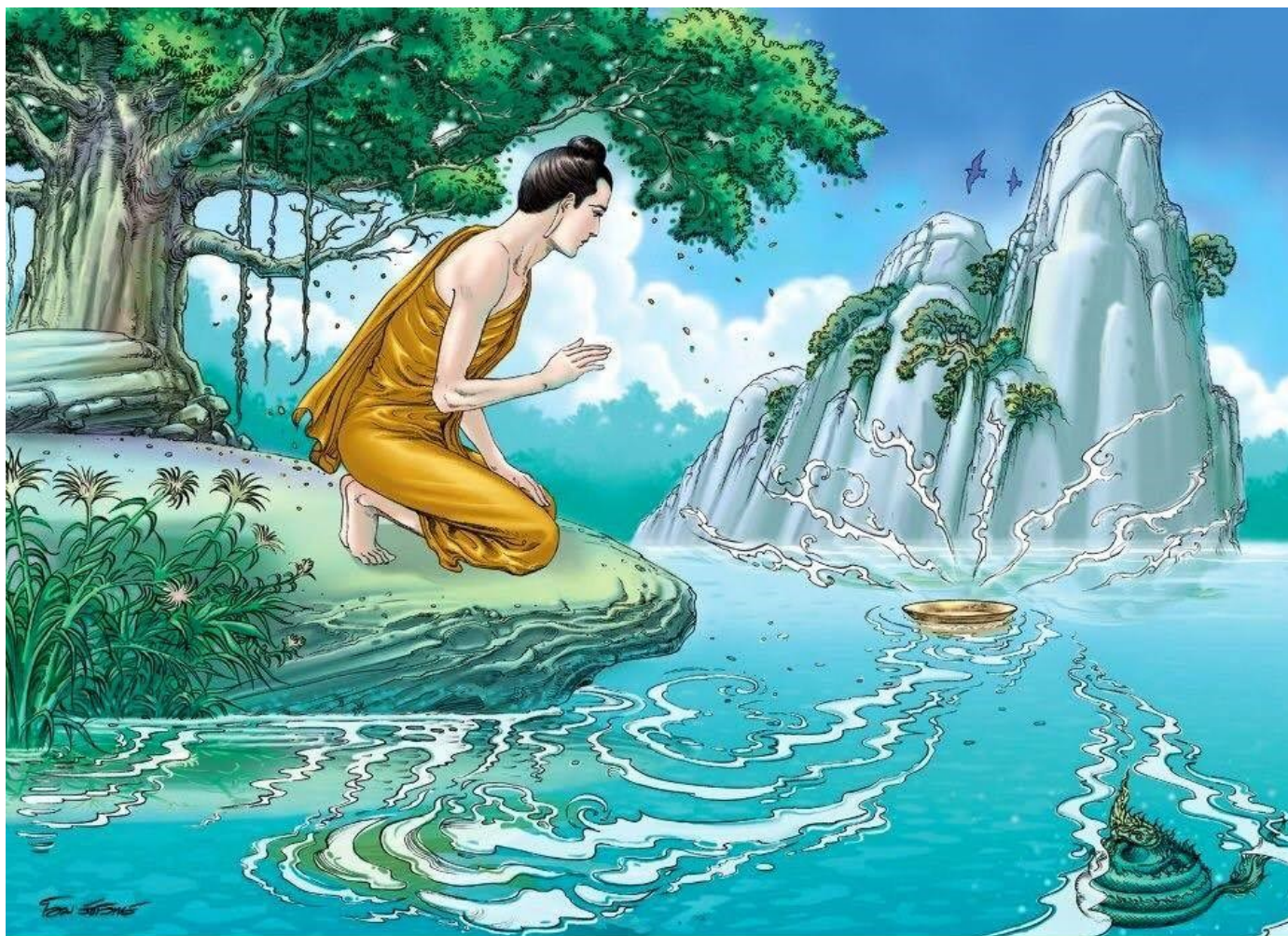
Ngài bắt đầu hành pháp khổ hạnh, nhịn ăn, nín thở... Chư Thiên đem vật thực cõi trời đến dâng nhằm bảo toàn tính mạng cho Ngài. **The Great Being began ascetic practice, reduced his food intake, and held his breath... Devas offered celestial foods to save his life.**

Năm anh em Kiều Trần Như hầu cận Ngài lúc hành pháp khổ hạnh, Chư Thiên bèn gảy đàn 3 dây để nhắc nhở: “Ngài không nên hành pháp cực đoan”. **During his ascetic practice, the five monks Koṇḍañña served him. King of Devas played a three-stringed lute to remind him: “You should not practice extreme dharma”.**

Vào ngày Đại Giác Ngộ, có bà Sujata (Tu Xà Đề) dâng sữa vì nghĩ rằng Ngài là một vị Thọ thần. **On the day of great enlightenment, a generous lady named Sujātā offered Boddhisatta milk rice, thinking that he was a deity.**

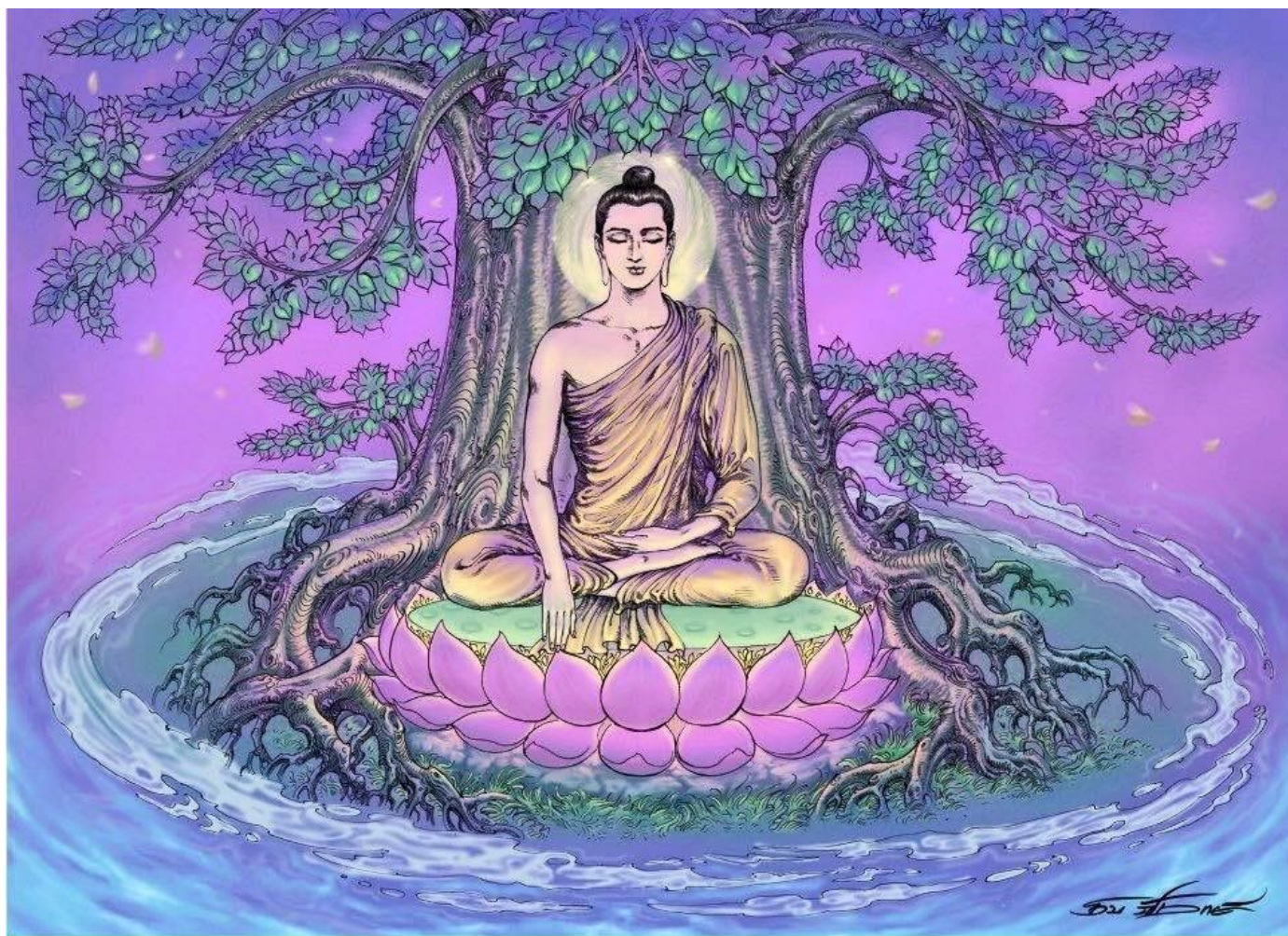
Ngài thả mâm vàng và nguyện rằng sắp tới nếu đạt quả Vô thượng Bồ Đề thì mâm sẽ trôi ngược dòng. The Bodhisattva floated the golden tray on the river and made a vow that if he was to attain Buddhahood, the tray would float upstream.

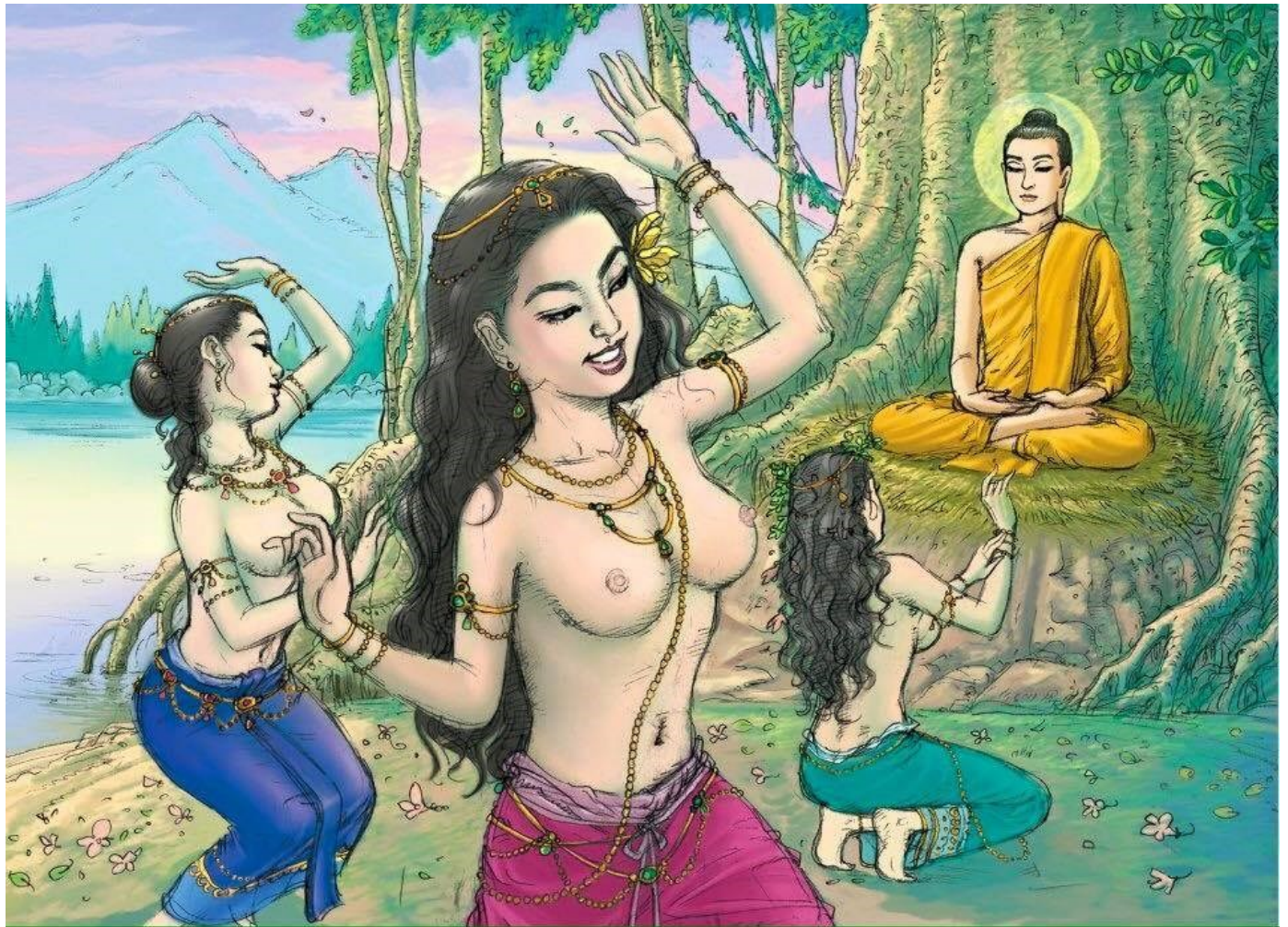
Mâm trôi một đoạn rồi chìm xuống đáy nước đụng phải ba cái mâm trước đó. Việc này làm cho rồng chúa thức giấc và biết rằng có thêm một vị Phật vừa mới giác ngộ. **The golden tray floated a short distance, sank into the river and hit the three pervious trays, which made the Naga King and realize that one more Buddha had just achieved enlightenment.**

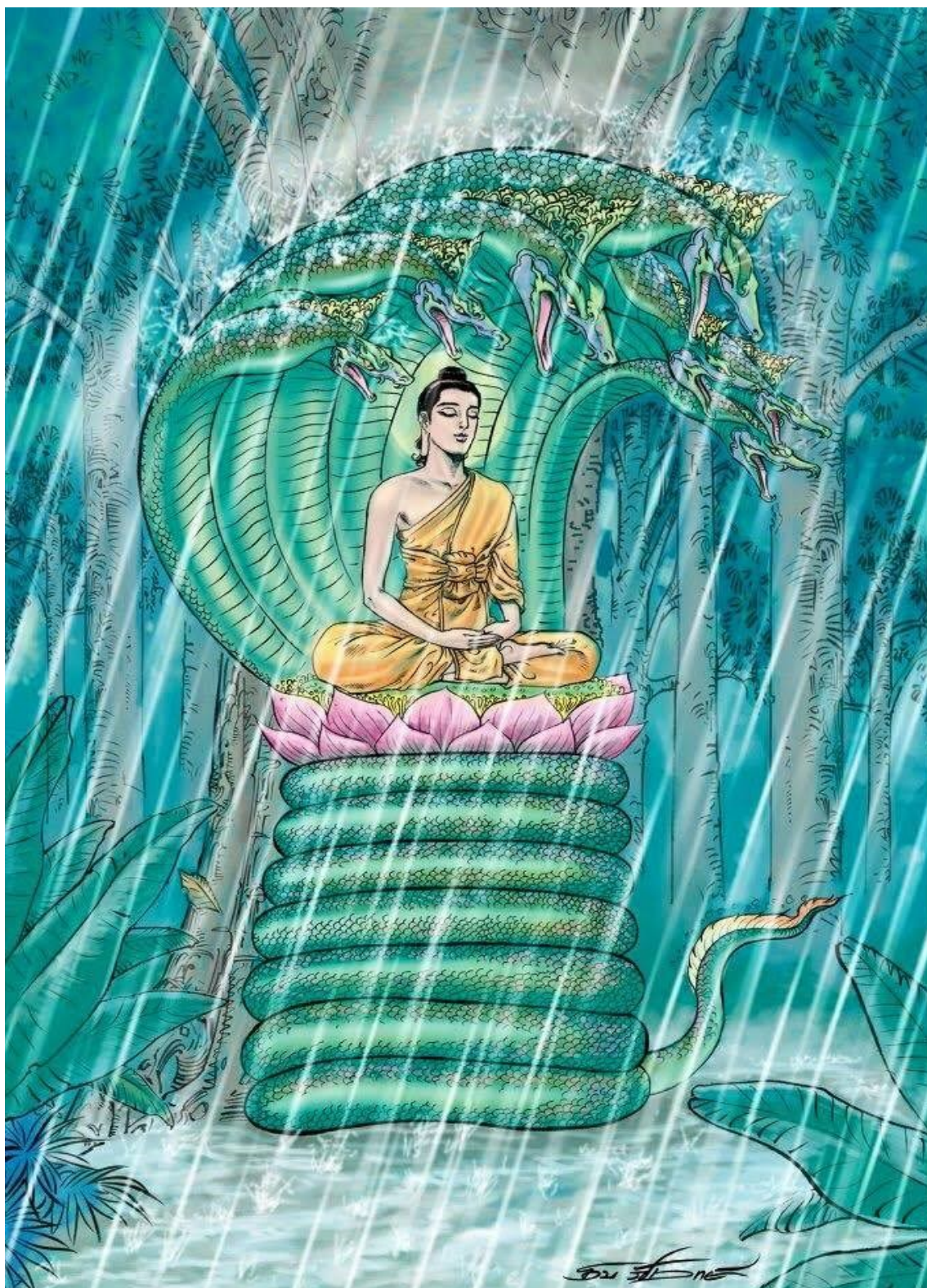
Ma vương dẫn đạo quân đến giao chiến, Nữ thần đất đai vuốt tóc biến thành đại dương, cuối cùng Ma vương bại trận. **Mara brought his army to start fight. The Mother Earth squeezed her hair, making a great ocean, which swept away Mara's armies.**

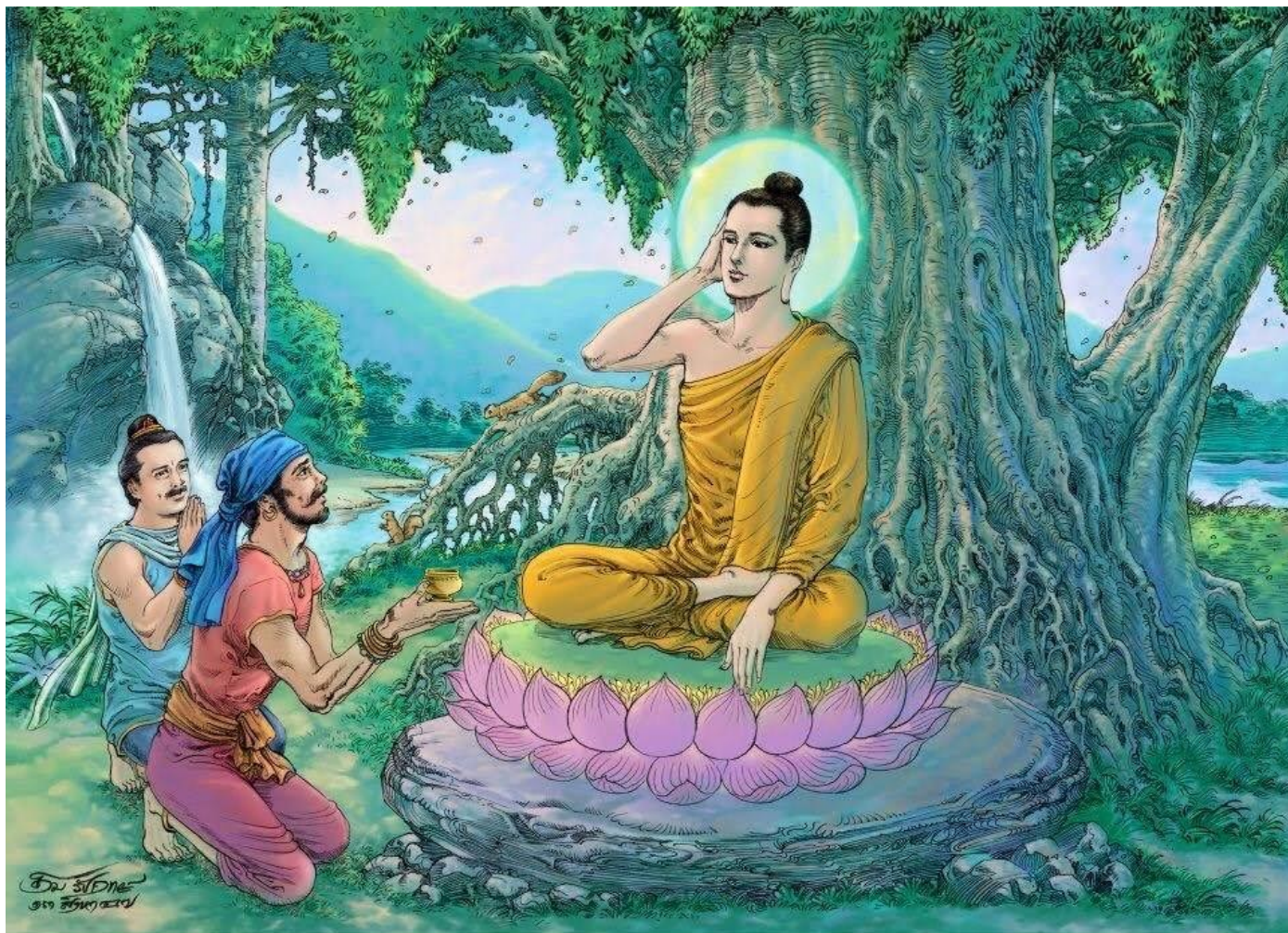
Ngài đại ngộ thành Đức Phật Chánh đẳng chánh giác vào ngày rằm tháng tư. **The Bodhisattva attained Supreme Enlightenment One (Samma-Sambuddho) on the Full moon day of Lunar April.**

Ngự đến cội cây đa, có 3 nàng ma nữ là con gái Ma Vương đến quyến rũ, dụ dỗ nhưng Ngài chẳng ngó ngang gì. **Sitting in meditation under the Ajapala banyan tree, Mara's three daughters appeared to seduce the Lord but he did not pay any attention to them.**

Dưới cội Bồ Đề, trời đổ mưa dữ dội, có rắn chúa đến cuộn quanh và bành mang che đỡ mưa gió cho Ngài. **When he was sitting under the Mucalinda tree, there was a heavy rain and the King Snake came rolling up and spreading its gills to protect the Lord.**

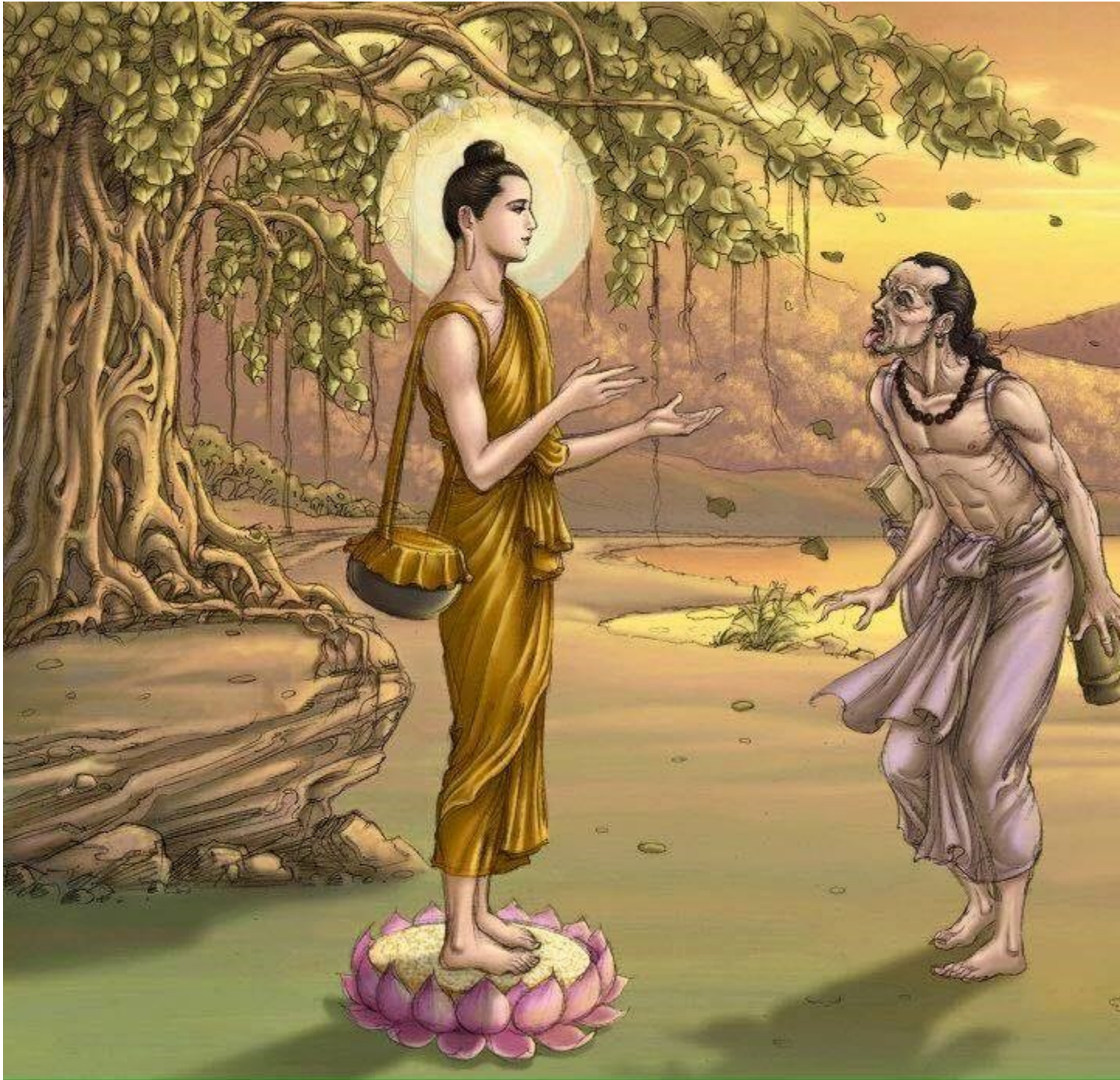
Hai thương gia đến dâng cơm cho Ngài và xin quy y trở thành hai cư sĩ đầu tiên. **The two merchants offered foods (alms food) to the Buddha and they took the Two Fold Refuge in the Buddha and Dhamma. They became the first Upāsaka (male disciples) of the Buddha.**

Ngài thấy nản lòng trong việc truyền bá giáo pháp, nhưng Phạm Thiên Sahampati cung thỉnh ngài thuyết pháp độ sanh. **The Buddha was discouraged from preaching his Dhamma, yet Brahma Sahampatti appeared and invited Him to preach the Dhamma to help people.**

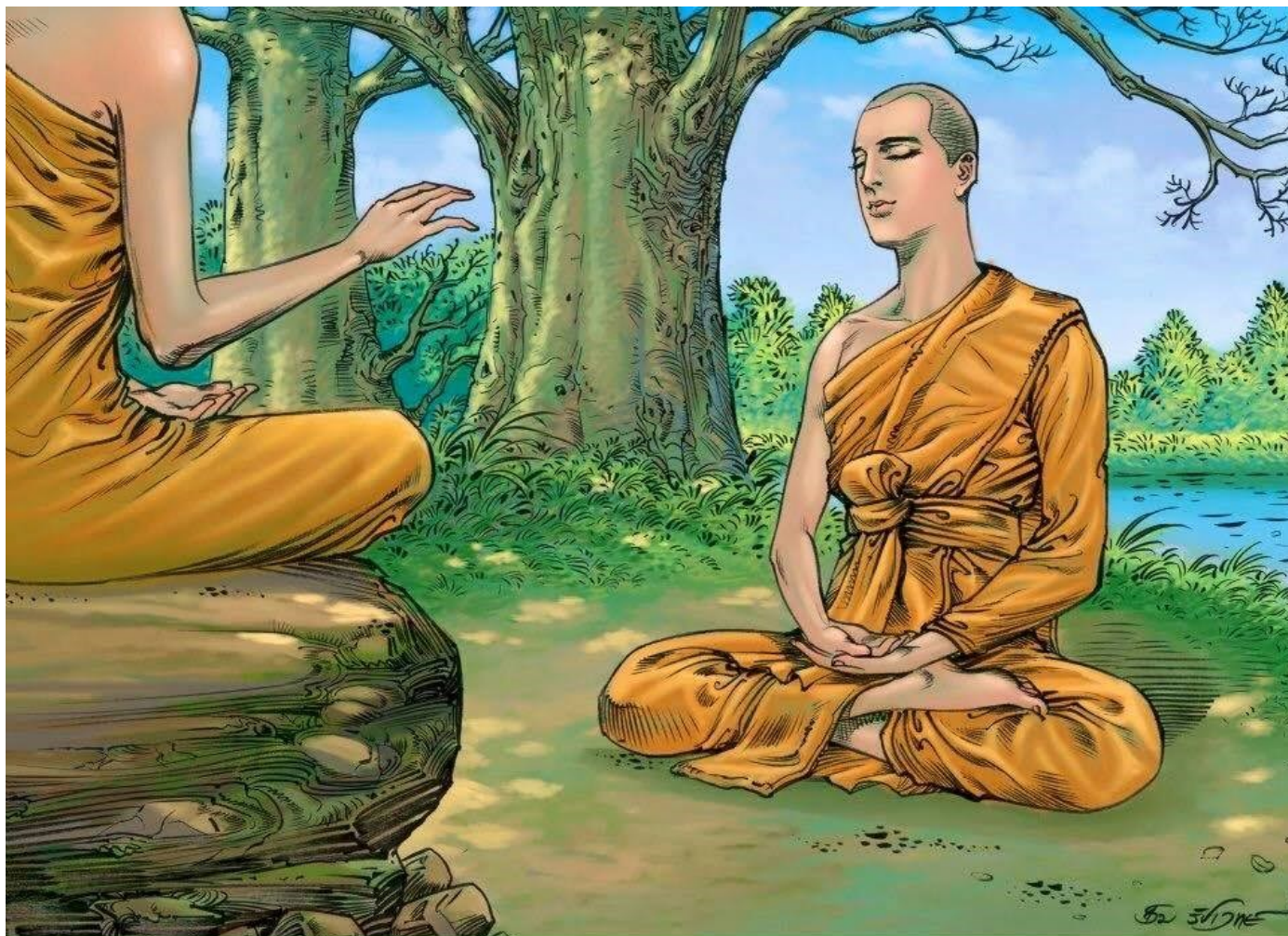
Ngài nghĩ đến chúng sanh cũng như bốn loại hoa sen.
The Bless One considered all Sattas as four kinds of lotuses.

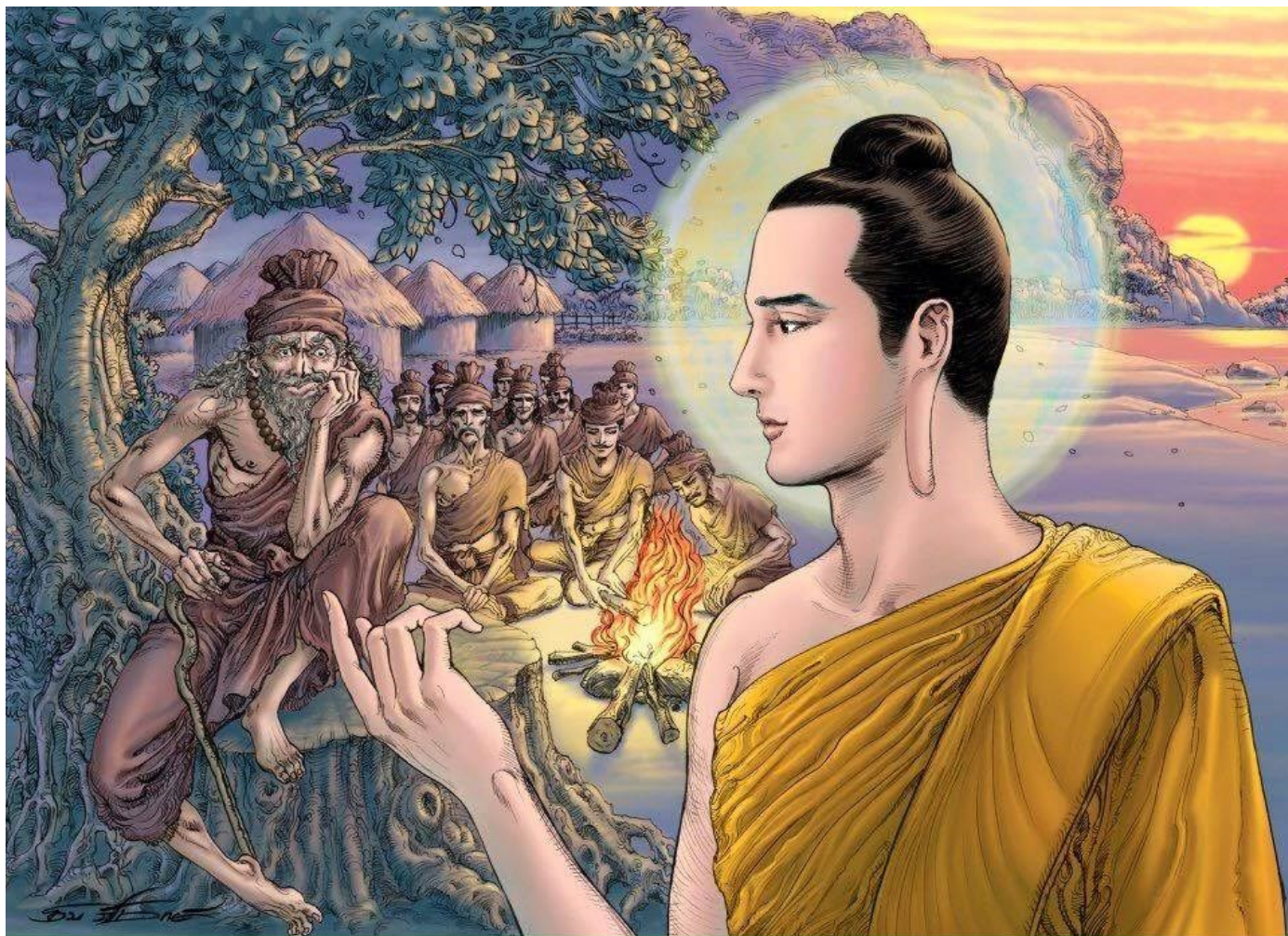
Khi ngự hành để độ cho 5 anh em Kiều Trần Như, Ngài gặp ngoại đạo Upakajivaka giữa đường. On the way the Buddha went to preach to the five brother monks Koṇḍañña, he met the heterodox Upakāṣṭhika.

Thuyết pháp lần đầu tiên Kinh Chuyển Pháp Luân, giúp cho Ngài Kiều Trần Như đắc Pháp Nhãn. **The first preaching on the Wheel of the Law sutra helped Kondañña attain enlightenment as Sotapanna.**

Trưởng giả Yasa (Da Xá) chán chường gia cảnh, đi vào rừng gặp Đức Phật, được nghe pháp và đắc quả Arahanta (A La Hán) xuất gia thành Tỳ-khưu. **Aristocrat Yasa was bored with his family life, went to the forest, met the Buddha, had a chance to listen to his Dhamma, attained Arahant and became an Arahant Monk.**

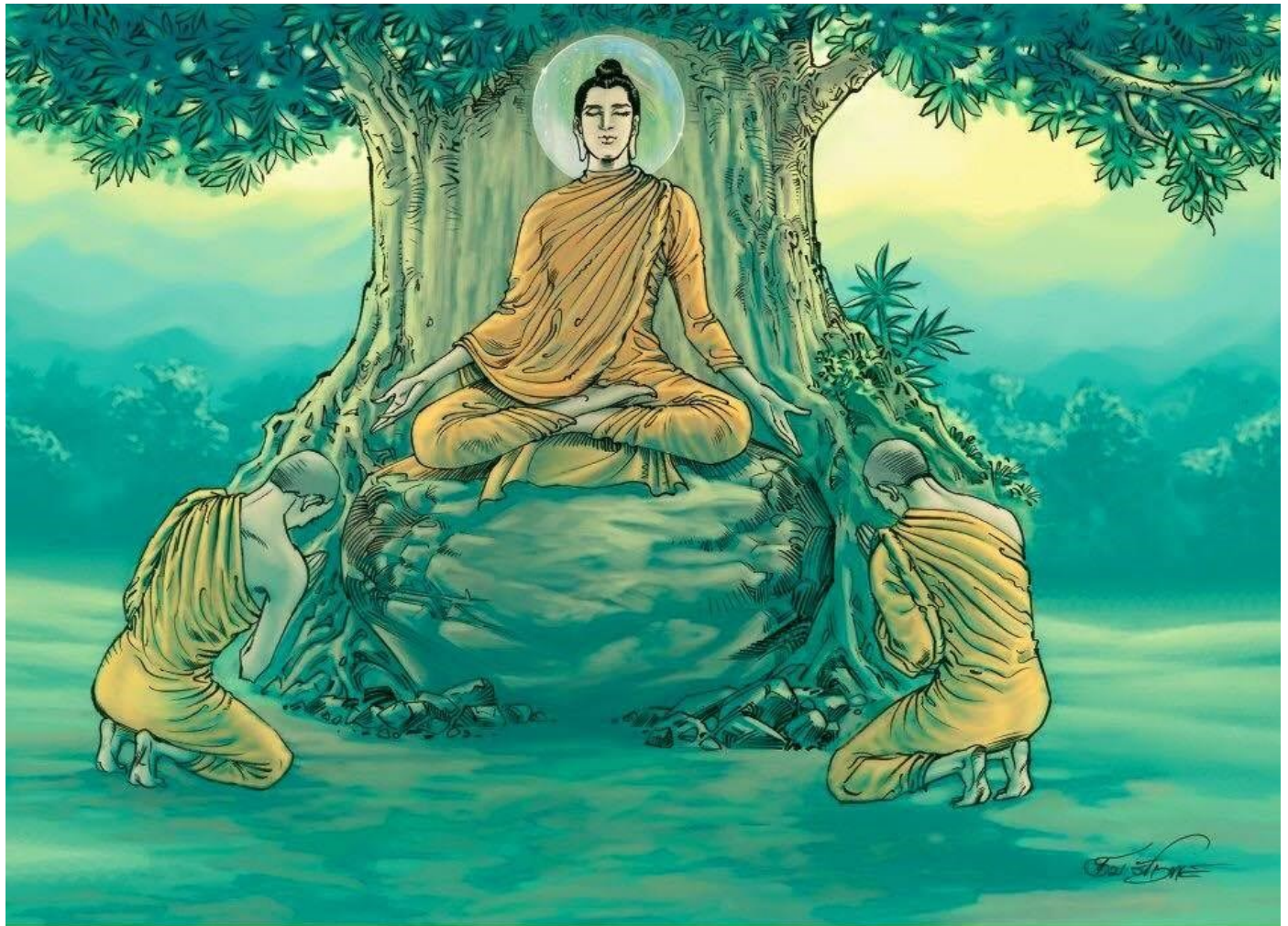
Bên dòng sông Neranjara, Đức Phật gặp Uruvela Kassapa (Ưu Lâu Tần Loa Ca Diếp) và đồ chúng là những người theo đạo thờ lửa. **By the Nerañjarā river, the Buddha met Uruvelākassapa with disciples, who were Fire-worshippers.**

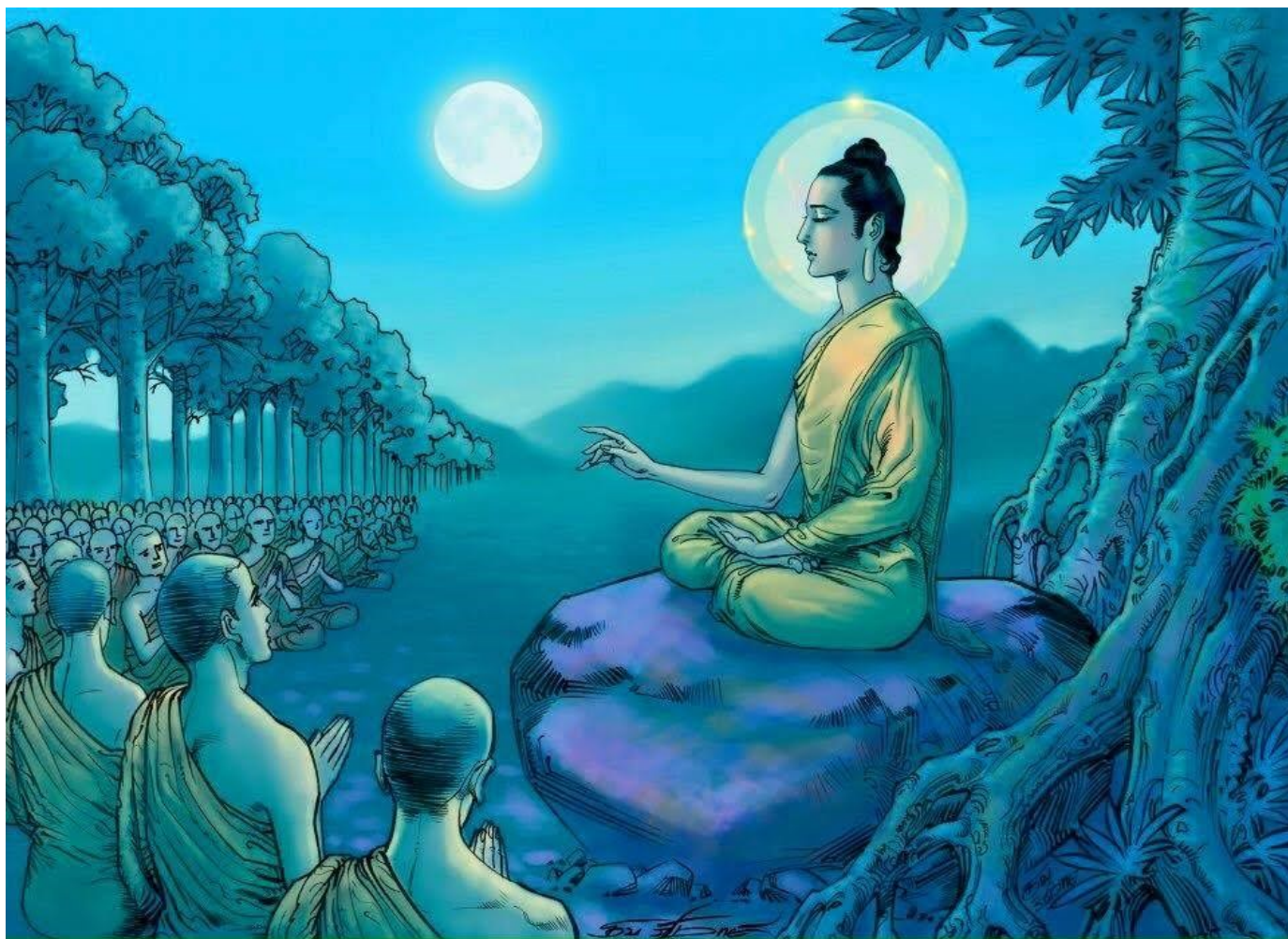
Thủy tai hoành hành, nước lụt ngập tràn nhưng không đến được chỗ Ngài ngự, các tu sĩ bện tóc thấy điều diệu kỳ bèn xin xuất gia theo. Great flood arose high water flooded out but it could not reach the place of the Buddha. The ascetics who plaited their hair were amazed and asked to follow him.

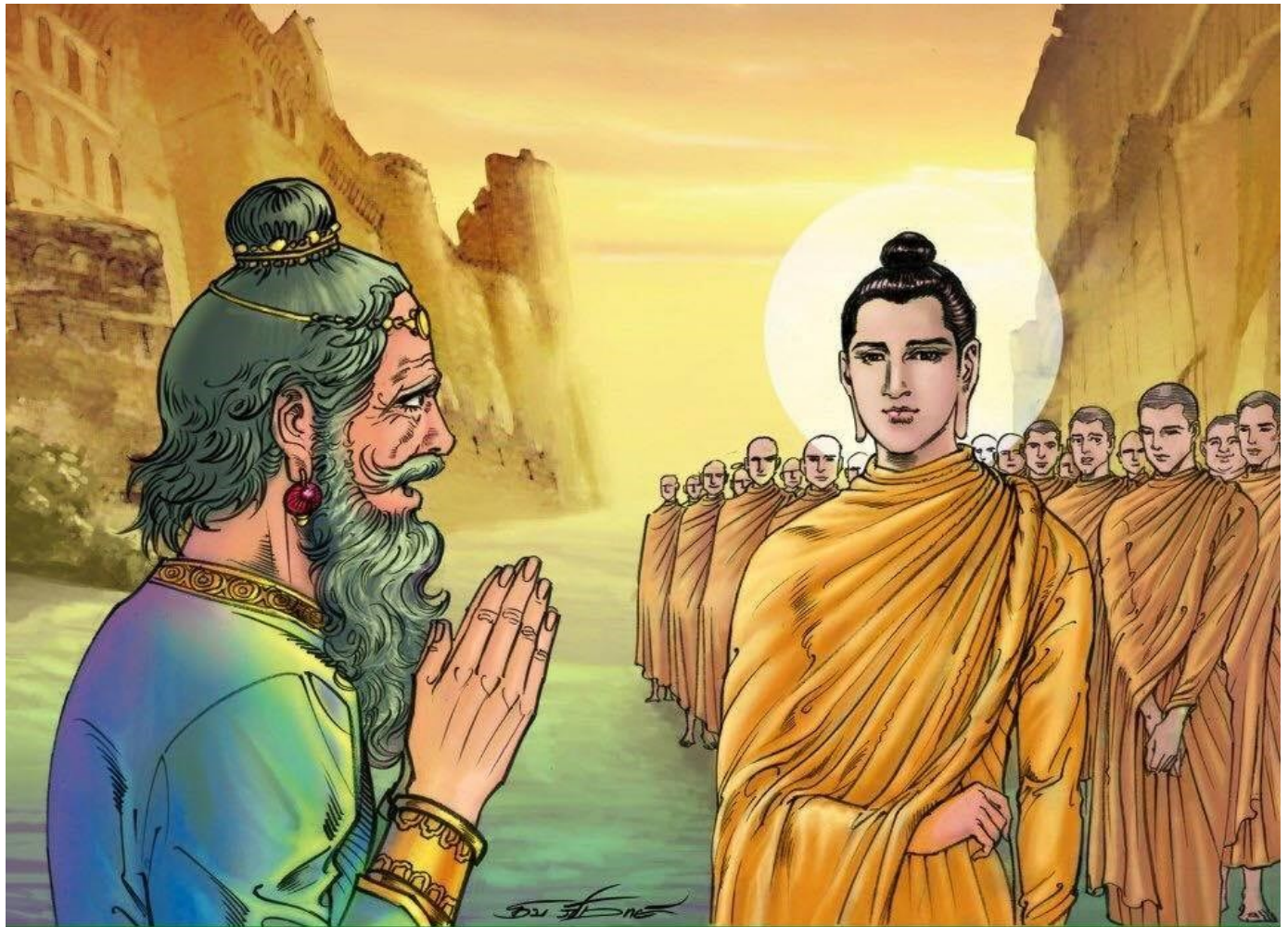
Đức vua Bimbisara (Tần Bà Sa) làm phước hồi hướng đến bà con quyền thuộc đã quá vãng là những ngạ quỷ. Những ngạ quỷ này tùy hỷ nhận phần phước. **King Bimbisāra performed merit in the name of his ancestors reborn as petas (hungry ghost). Those petas rejoiced to receive their merit.**

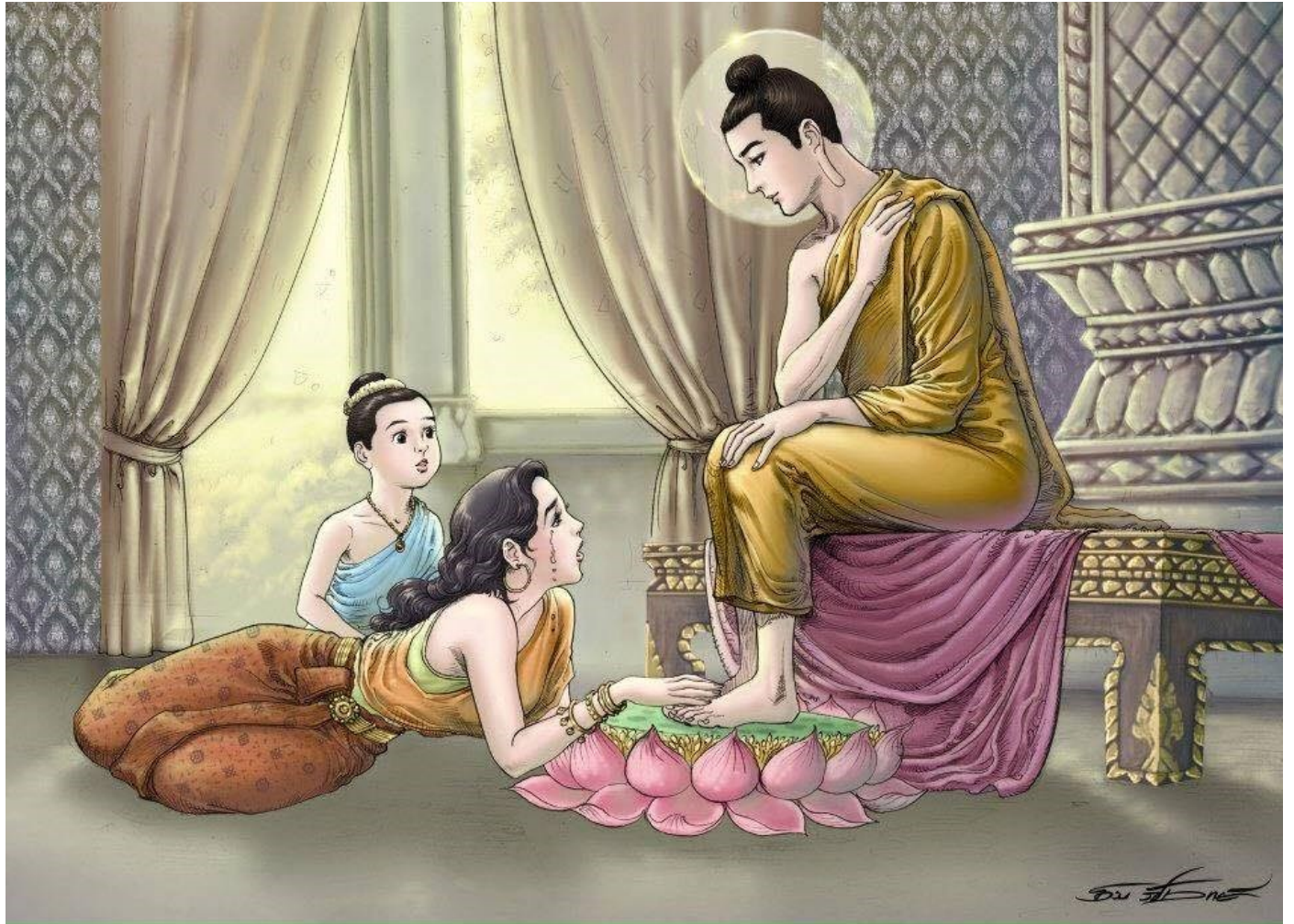
Ngài Moggallana (Mục Kiền Liên) và Ngài Sariputta (Xá Lợi Phất) đến xin xuất gia về sau
đắc quả A La Hán trở thành nhị vị Thượng thủ đệ tử phía Tả và phía Hữu. **Venerable
Moggallāna and Sārīputta asked to renounce and they became Arahants afterwards.
Venerable Sariputta became His First Chief Disciple (right hand) and Venerable Moggallana
his Second Chief Disciple (left hand).**

Đức Phật truyền dạy Ovada-patimokkha (Giải thoát giáo) đến 1250 vị Thánh tăng A La Hán vào đêm rằm tháng giêng. **The Buddha preached Ovādapāṭimokkha to 1,250 Arahāt monks on the full moon night of January.**

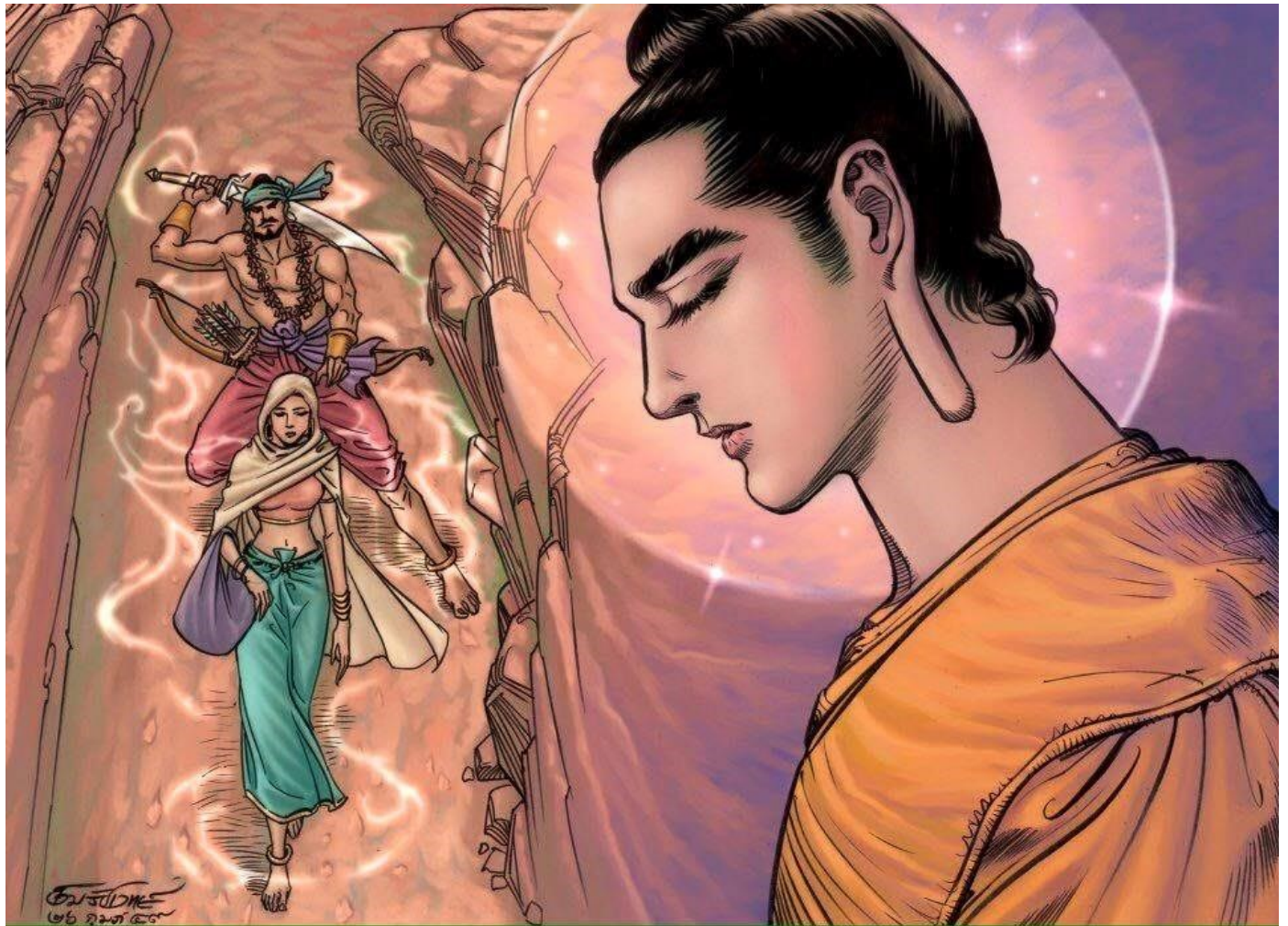
Vua cha hay tin, đến trách cứ rằng điều đó trái với truyền thống của dòng dõi vua chúa, và cung thỉnh Ngài trở về triều hưởng lạc. **On hearing the Buddha's arrival, the Father King went to the Buddha and said to Him that It was against royal customs and then respectfully invited the Buddha to enjoy life at the palace.**

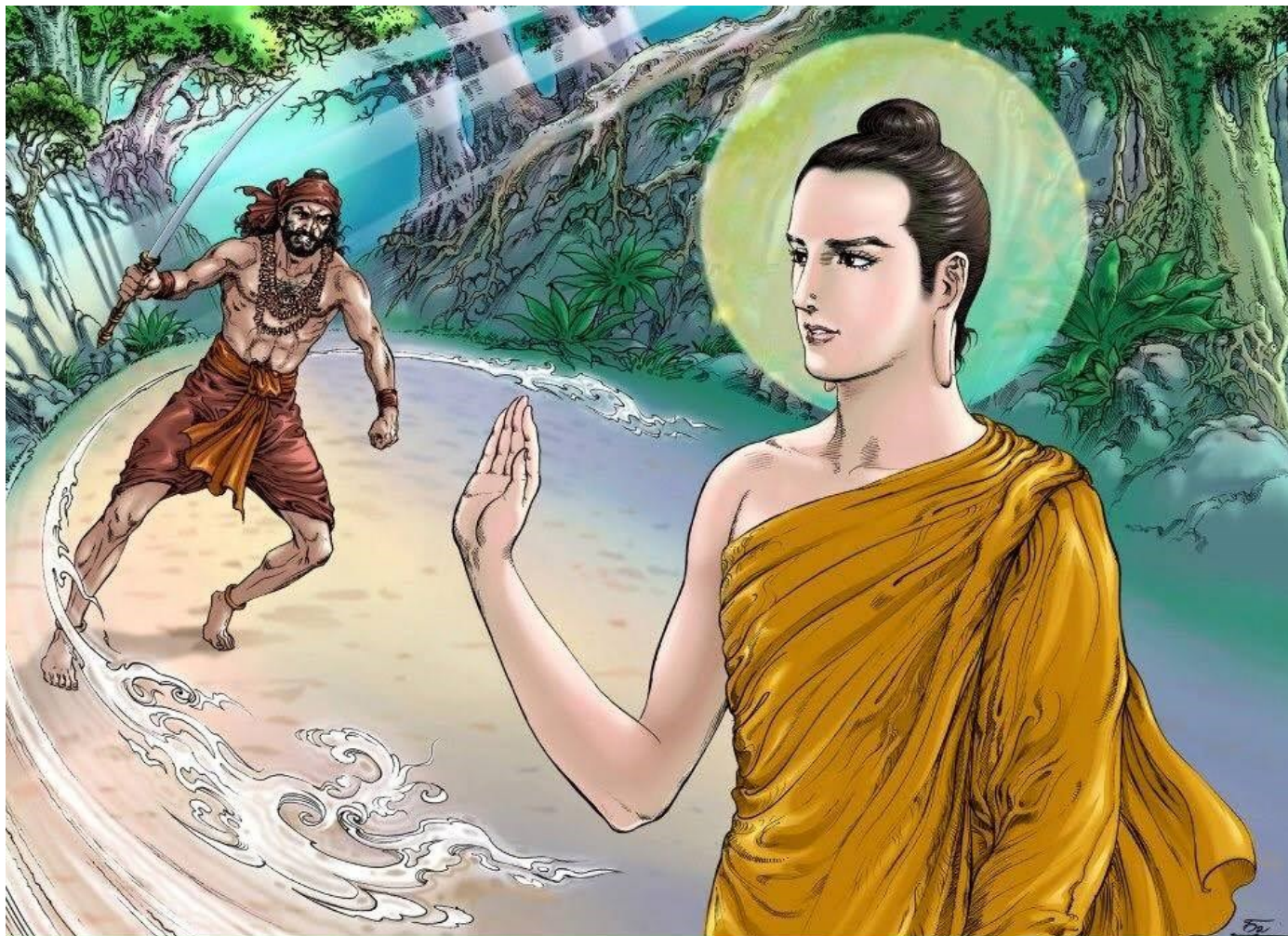
Hoàng hậu Da Du Đà La rên rỉ khóc than tâm sự khi Ngài về thăm Ca Tỳ La Vệ.
The Queen Yasodhārā moaned when He visited her in the palace.

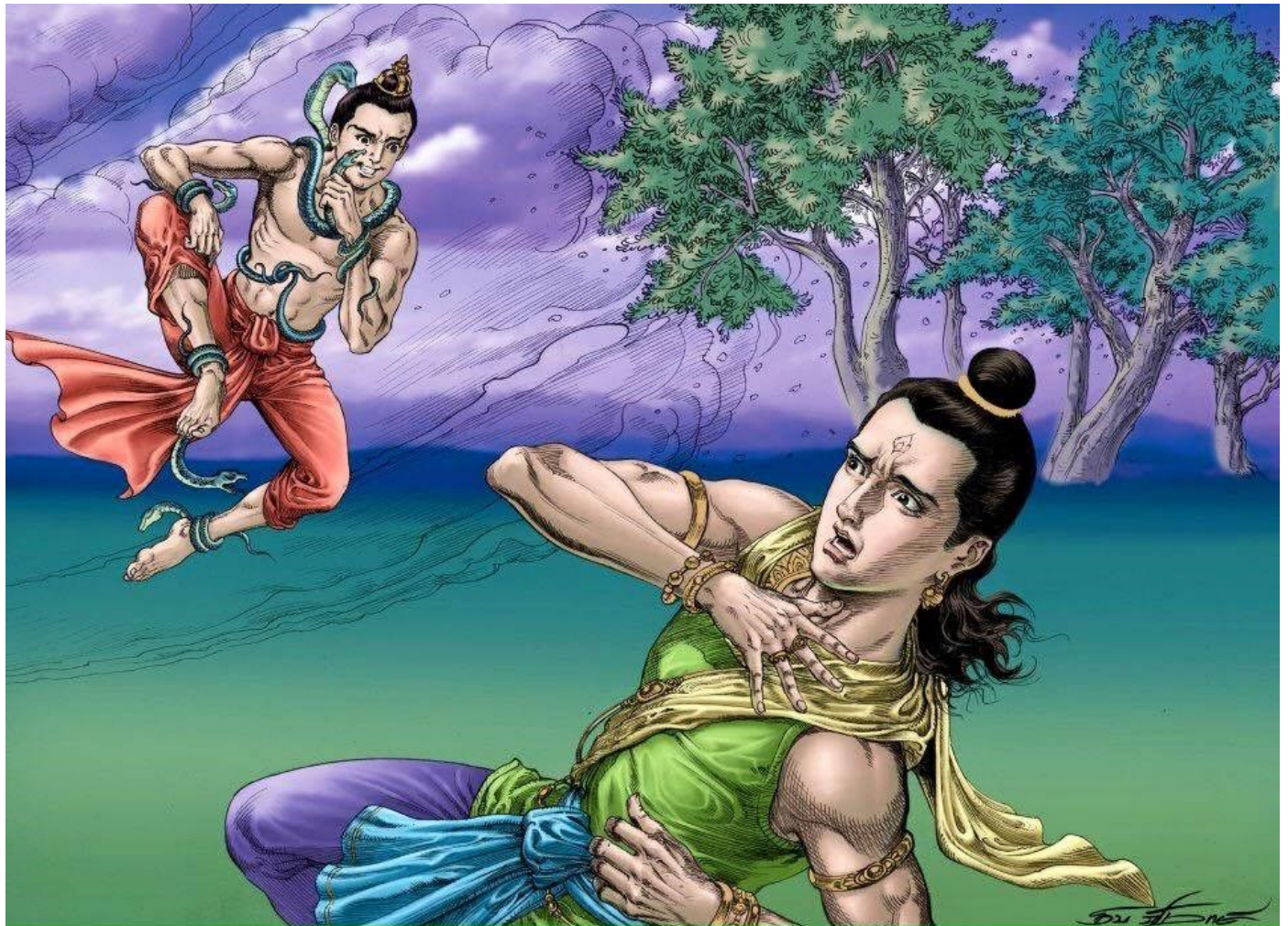
Đức Phật giao cho Xá Lợi Phất làm thầy tế độ cho hoàng nhi La Hầu La xuất gia làm vị Sa-di đầu tiên trong Giáo đoàn. **Assigning Sāriputta to be the young prince Rahula's preceptor to make him the first Buddhist novice.**

Bằng trí tuệ, Ngài quán xét chúng sanh và thấy Angulimala (Ương-câu-lê-ma-la) sẽ giết mẹ rồi bị đọa vào A-tỳ địa ngục **With his wisdom, He had an insight into human beings and saw that Angulīmāla would kill his mother and then fall into Aveci Hell.**

Angulimala đuổi theo Đức Phật nhưng chẳng kịp bèn gọi Ngài hãy dừng lại. Ngài dạy: “Ta đã dừng rồi còn người chưa chịu dừng”. **Angulīmāla chased the Buddha but he did not catch him so he had ask him to stop. The Buddha calmly said “I have stopped but you haven’t”.**

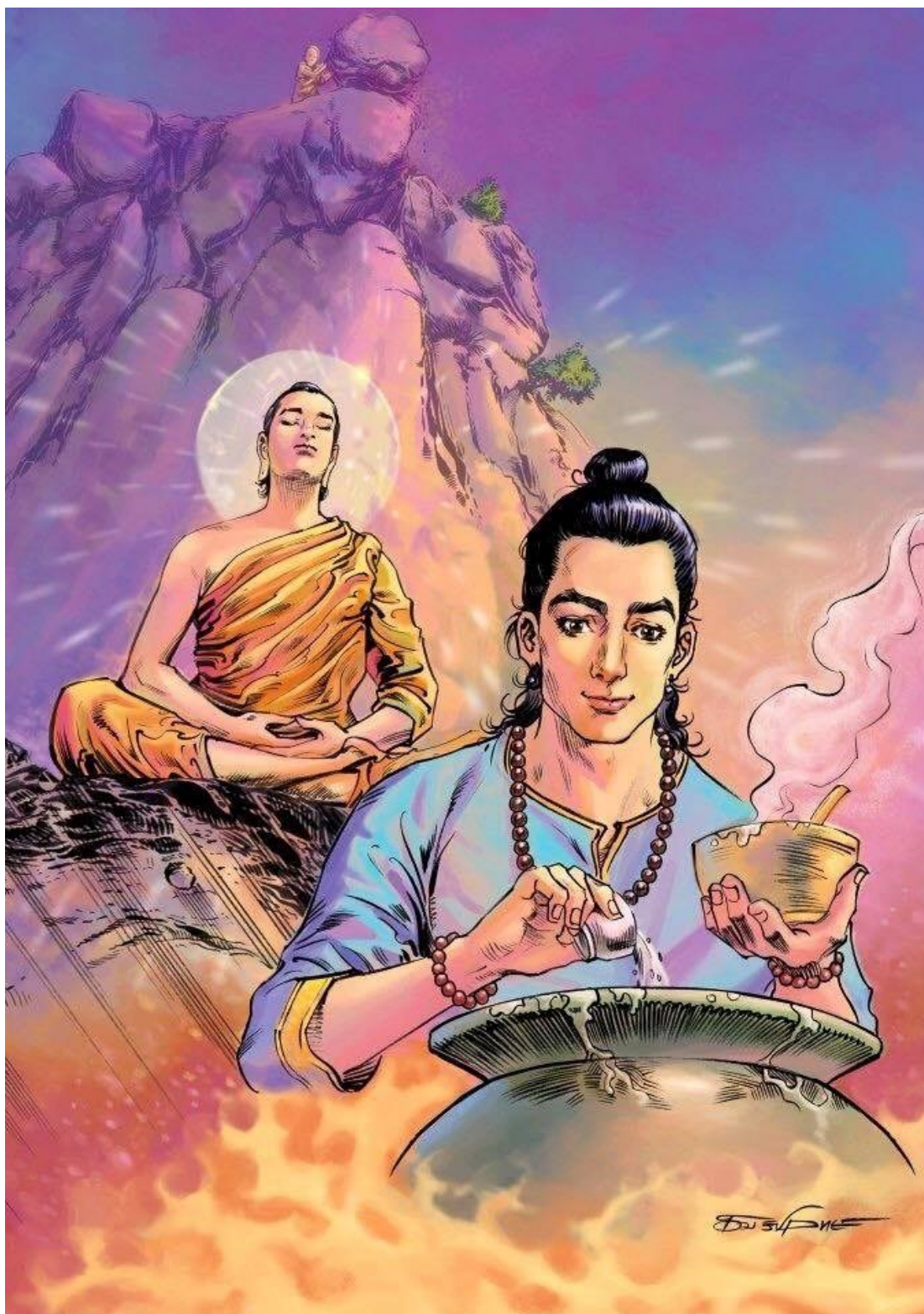
Devadatta (Đề Bà Đạt Đa) biểu diễn thần thông cho Thái tử Ajatasattu (A Xà Thế), con Đức vua Bimbisara, nẩy sinh đức tin nhằm hy vọng Thái tử bằng lòng theo kế hoạch xấu xa của mình. **Devadatta performed miracles to the Crown Prince Ājātasattu, King Bimbisāra's son, in order to make him believe with the hope to trick him into his evil plan.**

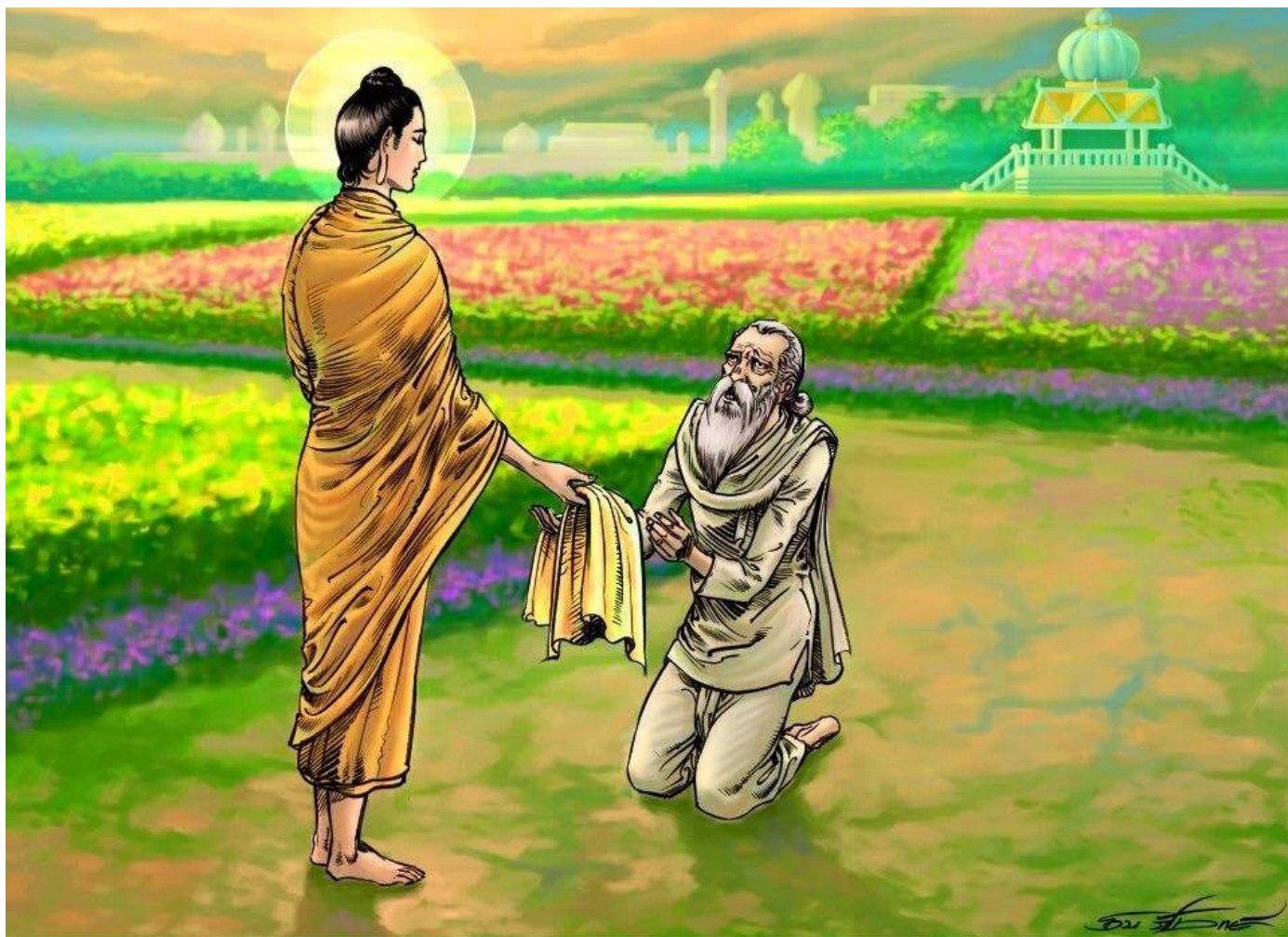
Devadatta cho thợ săn đến sát hại Đức Phật, nhưng gặp Ngài rồi lại nảy sinh đức tin trong sạch và buông vũ khí, nghe Pháp đắc đạo. **Devadatta sent the hunters to kill the Buddha. But when they met the Great Being, the pure belief arose in them, so they all laid down their bows, listened to his lecture, and attained enlightenment.**

Devadatta biết lỗi, buồn rầu đến độ hộc máu, muốn được sám hối, nhưng cuối cùng đã bị đất rút xuống hỏa ngục trước khi được gặp Đức Phật. **Devadatta repented his wrongdoing, was filled with sorrow and vomited blood. He wanted to perform penitence, but he was swallowed into the fire hell before having a chance to meet the Buddha.**

Thần y Jivaka Komarabhacca, bác sĩ thường trực của Đức Phật chế thuốc chữa cho Ngài đến lúc khỏi bệnh. **Miraculous doctor Jīvaka Komārabhacca, the Buddha's permanent doctor, compounded medicine to treat his illness.**

Đức Phật cho phép Tỳ-khưu được mặc y do thí chủ dâng cúng, không nhất thiết chỉ mặc một loại y pamsukula (phần tảo y) theo lời thỉnh cầu của thần y Jivaka. **The Buddha allowed monks to wear clothes offered by donors, not necessarily having to wear only paṃsukula clothes according to miraculous doctor Jīvaka's requirement.**

Ngài ngăn cản không cho hai phía bà con bên ngoại và bên nội tranh giành nhau sử dụng nước từ con sông Rohini (Rô-hi-ni) chảy qua. **The Buddha prevented his paternal and maternal relatives from conflict in sharing the water of Rohini river.**

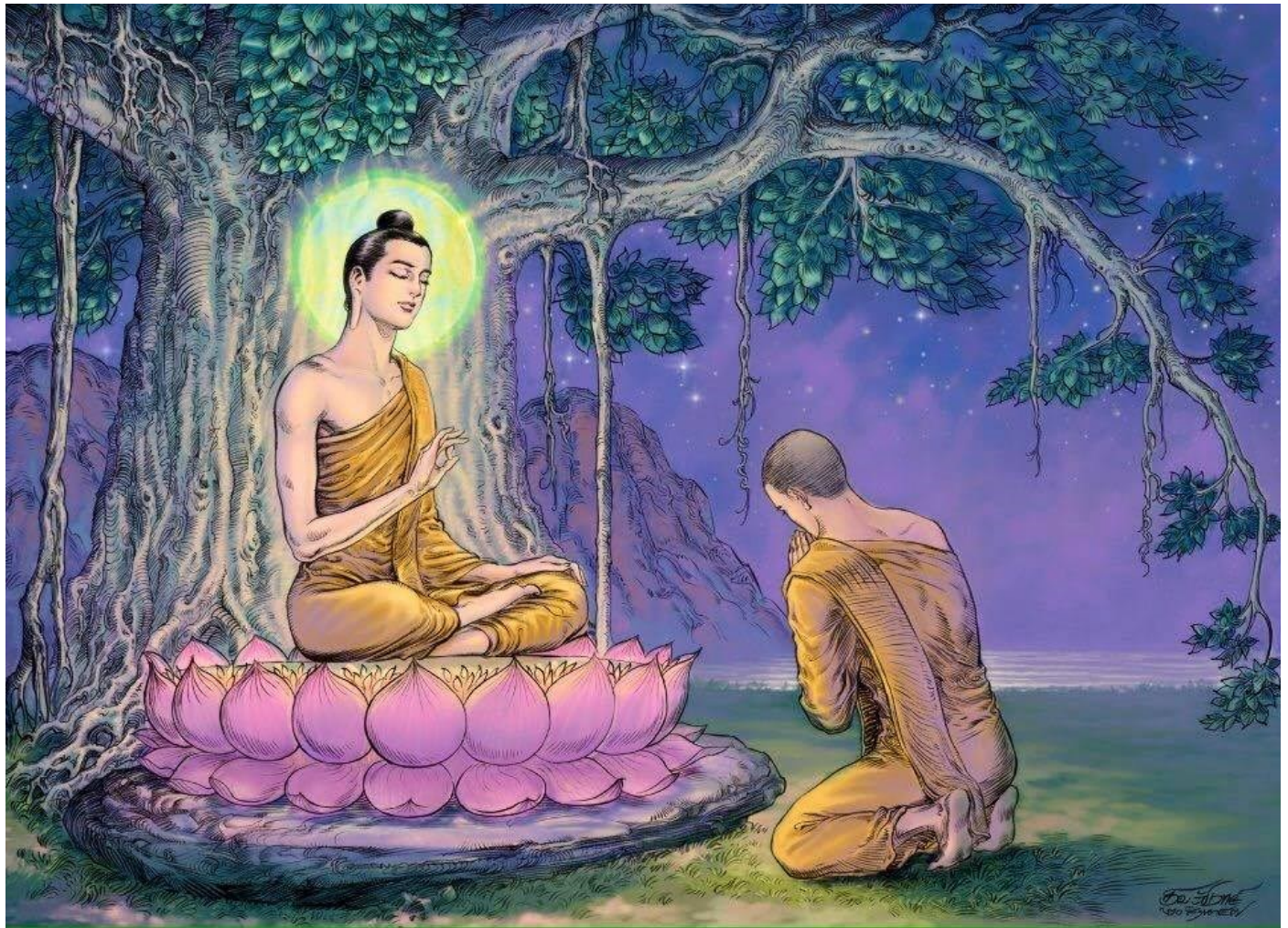
Ngài đến viếng thăm Vua cha đang lâm trọng bệnh, thuyết pháp tiếp độ, cuối cùng phụ hoàng đắc quả A La Hán và nhập diệt. **Going to visit his father King who seriously ill, The Buddha gave him a teaching. At last the King attained Arhatship and passed away.**

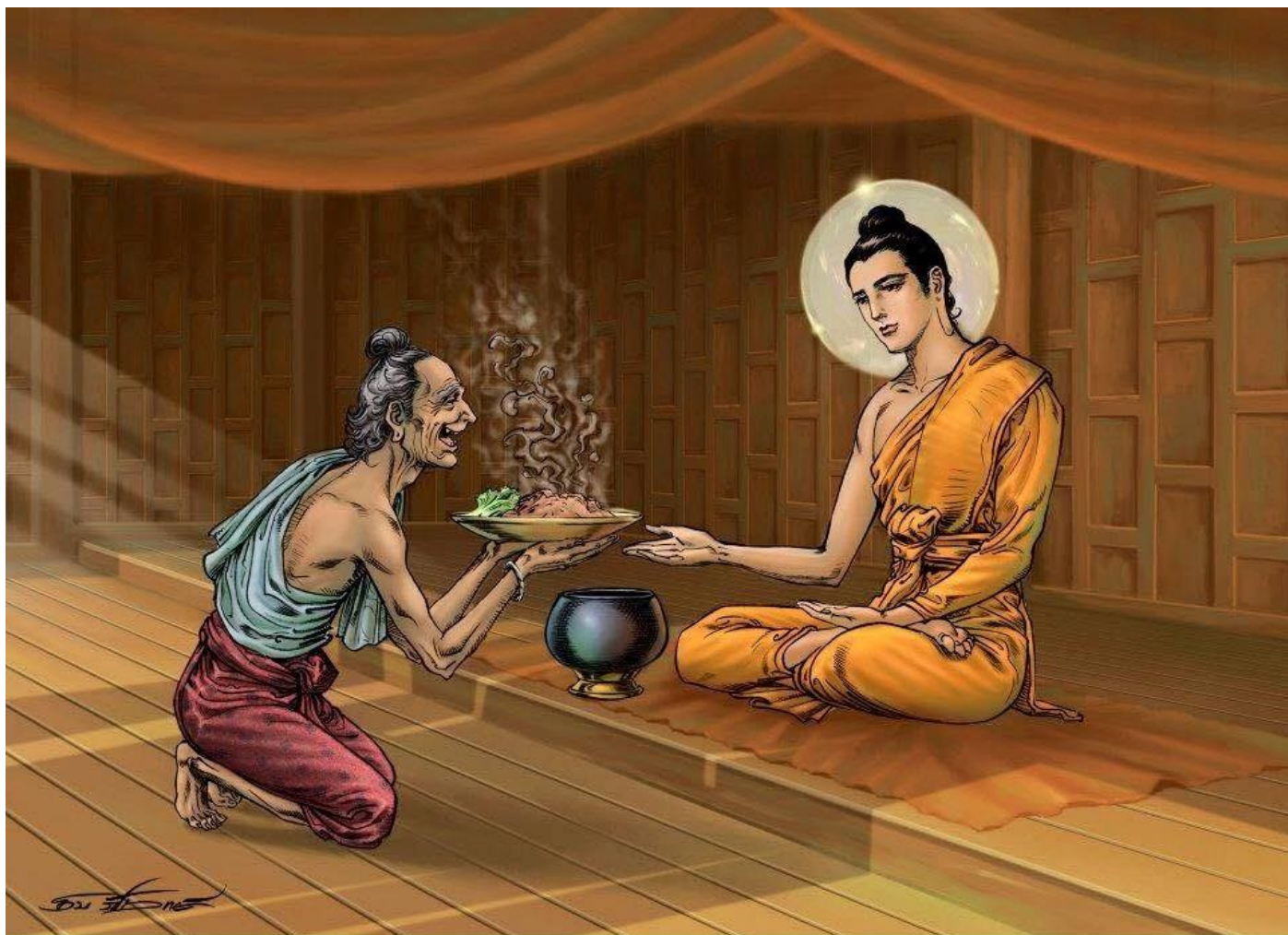
Biểu thị song thần thông, uy hiếp chúng ngoại đạo bằng cách trồng hạt xoài và tưới bằng nước rửa tay, chốc lát cây xoài mọc lên rất nhanh. **The Buddha performed the Twin Miracles to subdue ascetics of other sects by seeding mango trees, using water to wash hands for the trees. The mango trees grew very quickly.**

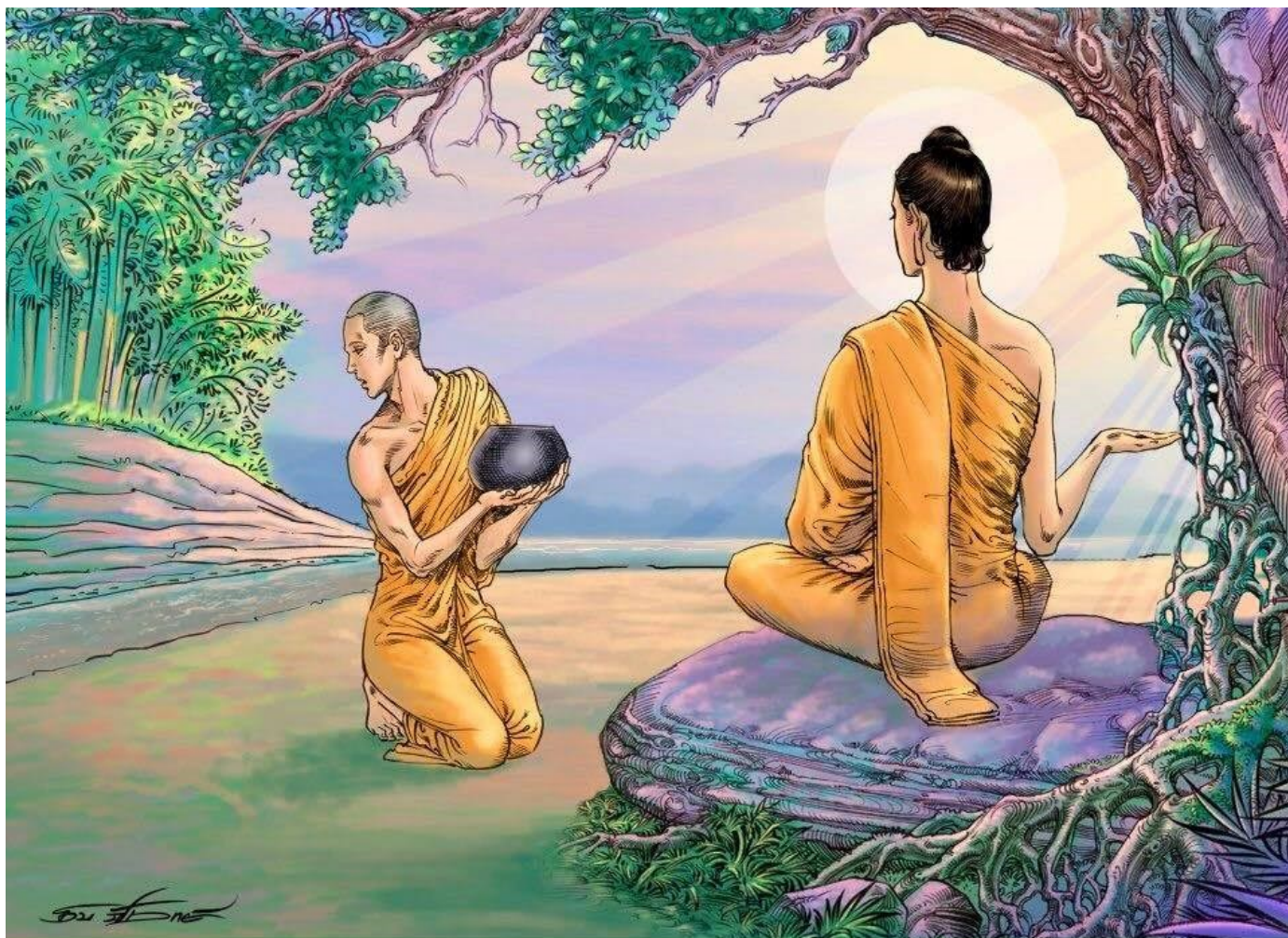
Ngài hiện thân lên cung trời Tavatimsa (Đao Lợi) nhập hạ, thuyết tạng Vi Diệu Pháp độ Phật mẫu Maya (Ma-ya) **The Buddha went to Tavatimsa Heaven to spend the three rainy months, preaching to Abhidhamma to His former mother, Queen Māyā.**

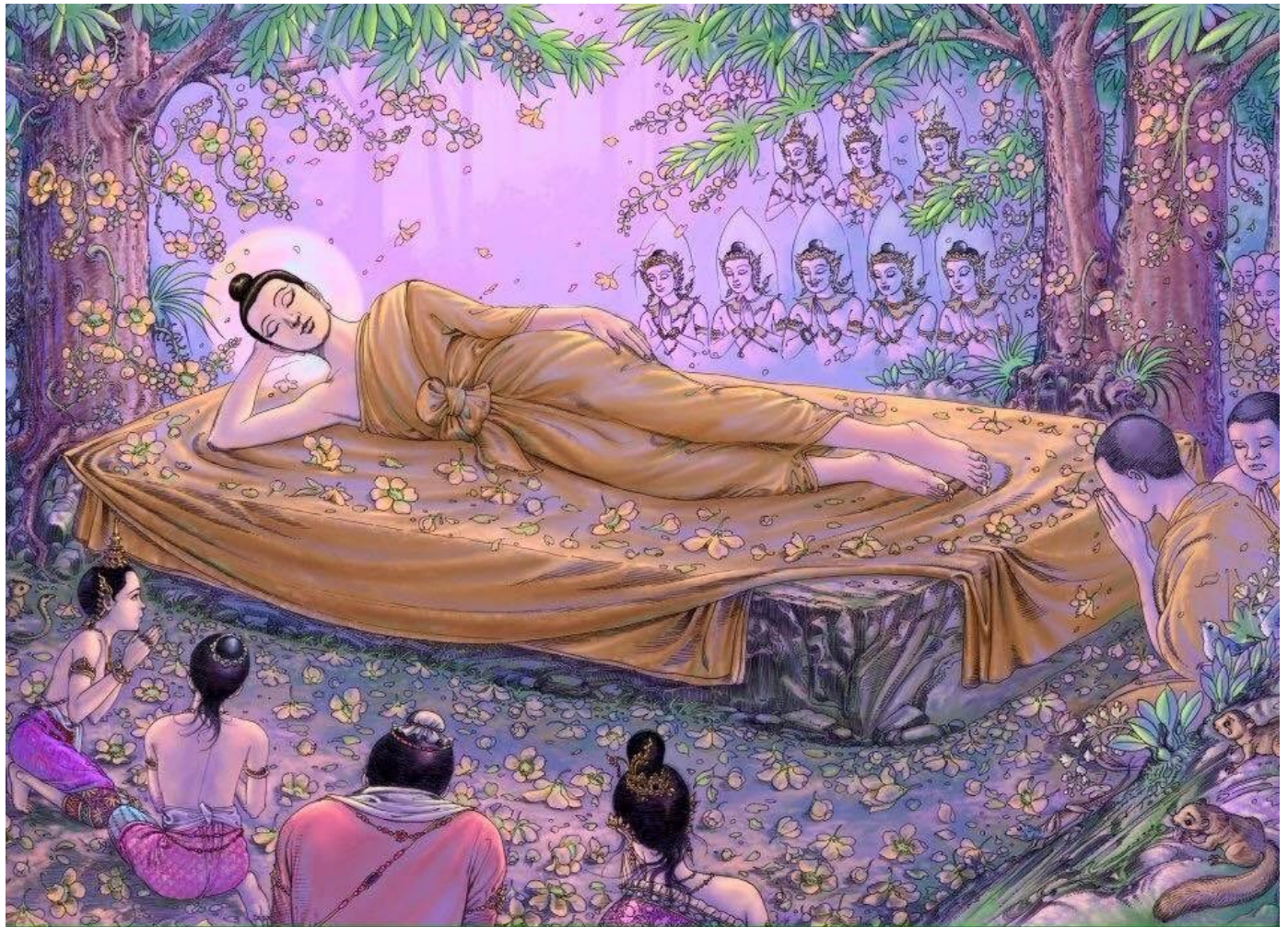
Ngài Ananda (A Nan) cầu thỉnh Đức Phật tiếp tục trụ thế độ sinh, nhưng ngài dạy rằng đã quyết rồi, ba tháng nữa sẽ nhập Đại Niết Bàn. **Venerable Ānanda entreated Buddha to continue to stay in the world to help human beings by his teaching but He concluded that he would enter the final nirvana after three months.**

Ngài nhận bữa ăn cuối cùng từ ông Cunda (Thuần Đà), căn dặn phần còn lại đem chôn đi.
The Buddha took the last meal of wild mushroom from Cunda, advising Cunda to bury the leftover.

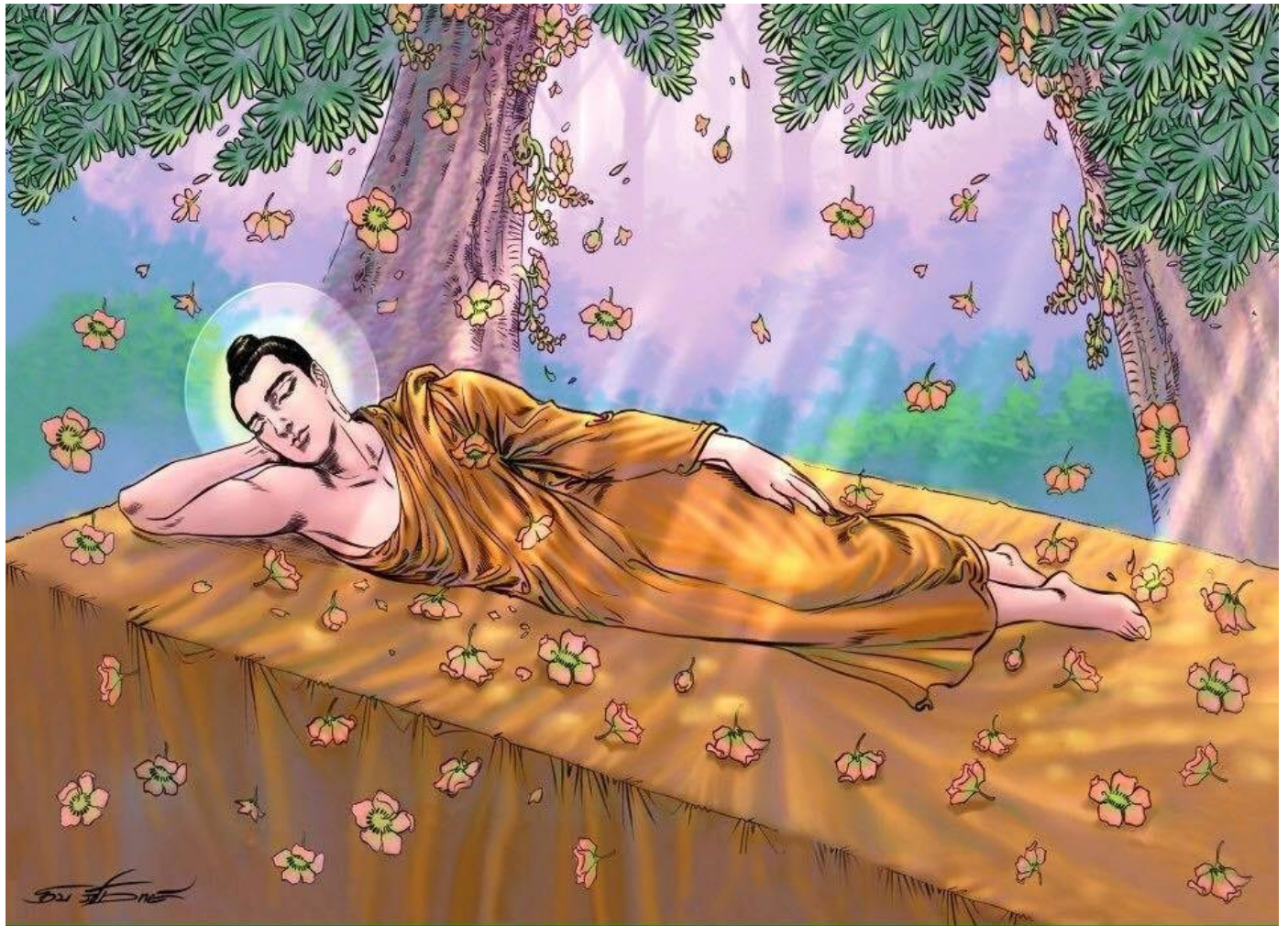
Ngự hành đến thành Kusinara (Câu Thi Na), Ngài lâm bệnh nặng, cho thị giả Ananda múc nước uống đỡ khát. **Traveling to Kusinārā, the Buddha came down heavily with th illness, and asked Ānanda to fetch water for him to quench his thirst.**

Truyền cho ngài Ananda chuẩn bị chỗ nghỉ dưới hai cội cây sala đang trổ hoa thơm ngào ngạt. Ngài nằm nghiêng xuống, quyết không dậy nữa. **The Buddha asked Ānanda to prepare a place under the shade of two sala trees in blossom with fragrance. He lied down on his side, determined not to get up again.**

Đức Ananda dẫn lòng không được khóc lóc than vãn bên ngoài.
Not being able to contain himself, Venerable Ānanda cried and moaned outside.

Căn dặn chư Tăng lấy Pháp và Luật làm thầy, rồi nhập Niết Bàn.

Advising the monks to consider his Dhamma and Vinaya as their instructor, the Buddha passed away by attaining parinibbāna on the full moon night of Lunar April.

Thư Viện Hoa Sen